

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVI. évfolyam

Subotica, SZERDA, 1925 január 14

12. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
Telefon szám: Kiadóhivatal 8-58. : Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Leibacii-palota)
Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossia-Foncière-palota)

Üzenet odaátra

(m) A múlt heti szomorú eseményekkel foglalkoztunk már általános politikai, jogi és kisebbségi politikai vonatkozásban. Van azonban még egy nézőpont, mely megköveteli a nyilvánosság előtt való tárgyalását.

Azokban a napokban, amikor a jugoszláviai magyarság úgy érezte, hogy nagy ártatlanságára részakadt a mennyboltozat s a szorongatásoknak régi ideje elevenedik meg, a Budapesten megjelenő *Nemzeti Újság*-ban egy orditó című, kolumnás cikk jelent meg, mely a jugoszláviai magyarság új helyzetével foglalkozott. A cikk bevezető részében nyilatkozatot közöl, melyben — a lap szerint — „a vajdasági magyar politikai küzdelem egyik vezéralakja” mondja a véleményét a beogradi kormány politikájáról, a foganatosított hatósági intézkedésekről s a jugoszláviai magyarság politikai mozgalmáról. Mondanunk sem kell, hogy ez a nyilatkozat a *legdurvább koholmány*. Az első pillanatra elárulják a cikknek tartalma, a benne hemzsegő ténybeli tévedések, otromba értesületlenségek és orditó tájékoztatatlanságok, hogy nemcsak a vajdasági magyar politikai mozgalmaknak egyik vezetőjéről nem származhatott ez a nyilatkozat, de még olyan budapesti újságírótól sem, aki az itteni viszonyokkal csak némileg ismerős.

Amikor ez év nyarán a budapesti FTC. először játszott Beogradban s ez a footballmatch azt ígerte, hogy a két szomszédálam a hivatalos érintkezésen túl is meg fogja már találni a közlekedés útjait, ugyancsak a *Nemzeti Újság* a mérkőzésről olyan tudósítást közölt, aminek alapján a jugoszláv kormány egy félévre megtiltotta magyarországi csapatok vajdasági szerepését.

Százsor rámutattunk már, százsor küldtük már odaátra a kérés, figyelmeztető szavakat az újság hasábjain, ha nem tudnak segíteni az elszakadt magyarságon, legalább ne ártanak neki. Hogy nem gondolnak meg a budapesti redakciókban minden leirt szót, hogy nem fontolnak meg százsor minden kimondott szót, amivel a kisebbségi magyarság helyzetével foglalkoznak. Mi elhiszük, a cikk — laikusok előtt — sokkal érdekesebb, ha nem az újságíró magánvéleményét közli, hanem a kisebbségi magyarság egyik vezetőjének nyilatkozatát. De szabad-e az érdekesség, a közvetlenség, a megbízhatóság látszatának kedvéért — hazudni, ha ezt a hazugságot magyarok ellen, kisebbségi sorban élő magyarok ellen használhatják fel. Mi elhiszük, hogy vannak fáj-

dalmak, melyeket még a jótékony hazugság is el tud zsongítani. De szabad-e ezeket a fájdalmakat úgy csillapítani, hogy sebet üssenek vele a határokon kívül élő magyarságon, vagy legalább is segítsenek azoknak, akik sérelmek okozására elszántak.

Ne higgyék azt, hogy felelőtlenül lehet beszélni és írni. A múlt héten a magyarság vezetői ellen megindult bűnvádi eljárás iratai között megtalálható egy röpirat is, mely Budapesten jelent meg 1922-ben s címe „A Radics-párt és a magyarság.” Ez a röpirat, melyet az itteni magyarok nem olvastak, nem is ismertek, azt igyekeznek bizonyítani, hogy a federalizmusért küzdő Radics-pártnak legerősebb támaszai a magyarok és hogy a Radics-párt és a magyar párt politikai céljai között nincs különbség. Mondani se kell, hogy mennyire ostoba, tájékozatlan és hazug a röpiratnak egész okfejtése. De amikor

arról volt szó, hogy az obznana alapján el lehet-e járni a magyarság ellen, ez a három év előtt Budapesten megjelent röpirat kéznél volt s nem sok híjja volt annak, hogy erre a röpiratra mint *egyetlen de elegendő bizonyítékra* való hivatkozással nem jártak el az obznana alapján a magyarság ellen.

A jugoszláviai magyarságnak nincs semmi befolyása arra, ami a magyar határokon belül történik. A jugoszláviai magyarság a legkifogástalanabb loyaltással s a gáncsnélküli teljességgel vontak le új helyzetének konzekvenciáit. De talán nem vétünk a kötelező tapintat ellen, ha kérő szavakat küldünk a határon túlra, a politikuskhoz és újságírókhoz: ne nehezítsék meg a helyzetünket. Elég nekünk a magunk baja, ne tetézzék ezt megfontolatlan szavaknak és meggondolatlan írásoknak egyedül csak ránk nehezedő súlyával.

A jövő héten dönt a hétszemélyes tábla a Radics-párt vezetőinek letartóztatása felett

A zagrebi törvényszék nem semmisítette meg a Radics-párti jelöléseket — A kormány új bizonyítékokat terjeszt be a bírósághoz

Beogradból jelentik: A zagrebi törvényszék vádtanácsának határozata, amellyel a Radics-párti vezetők szabadlábrahelyezése mellett döntött, pillanatnyilag kínos benyomást keltett a kormánykörökben, a kormánypárton azonban biznak abban, hogy a felsőbb bíróságok nem fogják jóváhagyni a törvényszék döntését. Hangsúlyozzák a kormány hívei azt a meggyőződésüket, hogy a horvát köztársasági parasztpárt feloszlátása teljesen jogosult.

A kormány fenntartja az obznanát

A minisztertanács a hir vétele után azonnal tanácskozott a zagrebi bíróság döntése folytán szükségessé vált intézkedésekről. A kormány — mint tegnap már megírtuk — elhatározta, hogy az államügyészség útján jogorvoslatot nyújt be a hétszemélyes táblához és új vádanyaggal fogja alátámasztani azt a követelését, hogy Radics István és társai ellen folytassák le a vizsgálatot. A kormány beárja a tábla döntését, amely a jövő hét elejére várható és aztán határoz a Radics-párttal szemben foganatosított további intézkedésekről. Barmilyen lesz is a zagrebi bíróság döntése, a kormány el van szánva arra, hogy az obznanát tovább is alkalmazza a Radics-párt ellen. Koncedálják a kormány hívei azt, hogy a bíróság csak az elkövetett bűncselek-

mények felett ítélkezhetik, de viszont a kormány kötelességének tartja, hogy *preventív intézkedésekkel* akadályozza meg azoknak a bűncselekményeknek végrehajtását, amelyeknek előkészítéséről biztos tudomása van.

A kormánynak ez a felfogása valószínűvé teszi a zagrebi *Večer*-nek azt a híret, amely szerint a zagrebi rendőrség a Radics-párti vezetőket szabadonbocsátásuk esetén *újra letartóztatja és új vádanyag alapján indít ellenük eljárást.*

Trumbics nyilatkozata

A Radics-párti vádlottak védője, dr. Trumbics Ante, a *Politika* munkatársa előtt hosszabb nyilatkozatot tett, amelyben többek közt ezeket mondta:

— Várható volt, hogy a bíróság így fog dönteni. Az ugynevezett bizonyítvány olyan szegényes, hogy egyetlen bíróság sem veheti komolyan. A kormány intézkedései csak azt eredményezték, hogy a horvátok egy frontba tömörülnek.

— A bíróság döntését olyan fényes jogi argumentumok támasztják alá, hogy a törvények és a jogtudomány alapján lehetetlennek kell tartani, hogy a bíróság másképpen döntsön.

— A szabadlábrahelyezésről s az eljárás beszüntetéséről szóló vádtanácsi határozat csak Radics társaira vonatkozik, azonban jogéskörökben megállapítják, hogy

a határozat a Radics István elleni vád szempontjából döntő fontosságu, mert megállapítja, hogy a parasztinternacionálé nem kommunista szervezet és így *megdönti a kommunista propaganda vádját*. A vádtanácsi határozat indokolása ismerteti azokat a vallomásokot, amelyek a gyanúsítottak a vizsgálóbíró előtt tettek.

Macsek és Predavec vallomása a vizsgálóbíró előtt

Dr. Macsek Vlatko, a Radics-párt letartóztatott alelnöke a vizsgálóbíró előtt a következőket mondotta:

— Mindenki tudja az országban, hogy pártunk pacifista párt, mert ezt éveken keresztül hirdettük a *Slobodni Dom*-ban és a gyűléseken. Annyira, hogy a velünk szembenálló pártok rosszakaratu gunnyal hajtogatták, hogy pacifizmussal semmit sem lehet elérni, de ez sem térített el bennünket ettől az alapelvtől. Radics István 1920-ban a zagrebi nagygyűlésen kijelentette, hogy senkinek sincs joga a népet forradalomba vezetni, mert a nép maga határozhatja csak el magát erre a lépésre.

Predavec Joszip a parasztinternacionáléról a vizsgálóbíró előtt a következőképen vallott:

— Három évvel ezelőtt Prágában voltam, hogy a horvát köztársasági parasztpárt nevében csatlakozzam a *zöld internacionáléhoz*. Ez a terv *Svehla* csehszlovák politikus feltételei miatt nem sikerült. Ezután a *moszkvai nemzetközi parasztszövetségbe* léptünk be. Ennek a parasztinternacionálének az a célja, hogy a földművesek érjék el azokat a gazdasági vívmányokat, amelyek számbeli fölényüknél fogva az agrárállamokban megilletik őket, továbbá, hogy szűnjön meg a munkásosztály vagy burzsoázis osztály domináló helyzete a parasztság fölött. Első percben különösnek tűnhet fel, hogy a szovjetkormány megtűri az ilyen parasztszövetséget, de a kommunista vezeték tudják, hogy a munkásosztály nem tarthatja a hatalmat kizárólagosan kezében.

Jövő héten dönt a hétszemélyes tábla

A zagrebi államügyész három nap alatt készíti el jogorvoslatát a vádtanács határozata ellen. A tábla a hét végén nem tanácskozik és így a jövő hét elején kerülhet a tábla elé a Radics-párt ügye.

Trumbics ismét utlevelet kér

Zagrebből jelentik: Dr. Trumbics Ante a belügyminiszteriumhoz azzal a távirati kéréssel fordult, hogy adják ki az utlevelét ame-

lyet a rendőrség elkobzott tőle. Trumbics közli a miniszteriummal, hogy vállalja a törvényes felülősséget külföldi tevékenységéről, amelyet Radics István és társai védelme érdekében, mint ügyvéd szándékozik kifejezni. Trumbics táviratában hivatkozik arra, hogy a *Friedjung*-féle hazatérési pör idején *Massaryk* az osztrák hatóságoktól kapott Szerbiába szóló utlevelét, hogy a helyszínen gyűjthessen védelmi bizonyítékokat, bár ez egyáltalában nem fedte az osztrák kormány politikai érdekeit.

A zagrebi törvényszék nem semmisíti meg a Radics-párti listákat

Zagrebből jelentik: A zagreb rendőrigazgatóság a letartóztatott Radics-párti vezetők átadása alkalmával beadványt intézett a bírósághoz és kérte, hogy a bíróság az államvédelmi törvény alapján semmisítse meg a már jóváhagyott Radics-párti listákat. A törvényszék tanácsa a beadványhozott döntésében megállapítja, hogy a választási törvény értelmében a bíróság csak formai szempontból vizsgálhatja a jelölt listákat; hogy a jóváhagyott listákat a törvény szerint még maguk az ajánlók sem változtathatják meg s a bíróságnak nincs joga a jelöltek választhatóságának elbírálására, mert a nemzetgyűlés hatáskörébe tartozik; végül hogy a *belított pártok tagjai nem teljesíthetnek képviselői funkciót, de az nem írja elő, hogy nem is jelölhetők.* Mindezek alapján a bíróság elutasította a rendőrség kérelmét és a jelöltlistákat nem semmisítette meg.

A belügyminisztérium a zagrebi törvényszék határozatáról

A *Recs* keddi esti száma közli a belügyminisztérium kommunikációját a zagrebi törvényszék határozatáról. A kommuniké így hangzik:

— A zagrebi törvényszék határozatát hozott, amely szerint szabadlábra kell helyezni a Radics-párt letartóztatásban levő vezetőit, Radics István kivételével, mert nem bizonyíthatók azok a bűncselekmények, amelyek miatt a törvény szerint vizsgálati fogságba kellett őket helyezni. A bíróság úgy találta, hogy bűncselekményeiket elkülönítve kell kezelni Radics István bűncselekményeitől, miután Radics a vizsgálóbíró előtt nem volt hajlandó vallomást tenni. Radics bűncselekményeinek eddigi nyomozásából a rendőrség kétségkívül megállapította, hogy a letartóztatásban levő vezetők úgy aktívák, mint intellektuálisan résztvettek Radics bűncselekményeiben. E tekintetben még igen sok teljesen autentikus anyag van a rendőrség kezében, amelyet átadnak a bíróságnak. Ezt az anyagot részben Radics bűnrészeseinél, részben a parasztpárt irattárában találták. A zagrebi törvényszék kétségkívül elhárította a dolgot. A zagrebi államügyész a törvényszék határozata ellen panasszal élt a hétszemélyes táblához, amelynek végleges határozatot kell hoznia arról, hogy a letartóztatásban levők továbbra is fogságban maradjanak-e, vagy pedig jóváhagyja a törvényszék határozatát, mely szerint a vádlottak szabadlábon védekezhetnek. A hétszemélyes tábla határozata előtt újból megvizsgálják mindazokat az okmányokat, amelyek már a bíróság rendelkezésére ál-

lanak és azokat, amelyeket ezek után fog a rendőrség neki átadni, hogy megállapítsa, vajon a letartóztatásban levők működése kapcsolatba hozható-e Radics működésével.

Két cáfolat

A külügyminisztérium sajtóosztálya kedden a következő hivatalos kommunikációt tette közzé:

— Azokkal a hírekkel kapcsolatban, amelyek szerint Radicsnál okmányt találtak, mely szerződést tartalmaz Radics és a magyar kormány között. *Hory* András beogradi magyar követ felkereste *Nincsićs* külügyminisztert és kormánya nevében kifejtette, hogy a magyar kormány semmiféle tárgyalásokat nem folytatott Radicsal és vele semmiféle szerződést sem kötött.

A belügyminisztérium ugyanabban az ügyben szintén hivatalos közlést tett, amely a következő cáfolatot tartalmazza:

— A *Neue Freie Presse* január 9-iki számában *Vildner* belügyi államtitkár nyilatkozatát közölte arról az okmányról, amelyet Radics a magyar kormánnyal kötött. *Vildner* belügyi államtitkár ezzel kapcsolatban kijelentette, hogy *egyáltalán nem beszélt* a *Neue Freie Presse* tudósítójával és nem adott olyan nyilatkozatot, melynek tartalma a lap közlésének tartalmával megegyezne.

A Zajednica a Radics-pártot támogatja

A horvát *Zajednica* felhívást bocsátott ki tagjaihoz. A felhívás

hangsúlyozza, hogy a horvátok első feladata a *front egységét* tartani. A *Zajednica* figyelmezteti tagjait, hogy a választásokon őrizzék meg nyugalmaikat és szavazzanak le a *Radics-párti listákra*.

Macsek és Predavec Beogradban?

A *Novosti* keddi esti számában azt írja, hogy dr. *Macsek* Vlatkót és *Predavec* Józsefet, a Radics-párt alelnökeit a zagrebi ügyvédség átszállította Beogradba. A hír *semmiféle megerősítést sem nyert* mindeideig.

A demokratapárt főbizottsági ülése

A demokrata-párt főbizottsága keddi esti ülésén jóváhagyta *Pecsićs* Dragutin noviszadi és moravai, *Szerafin Mahmud Begovic* necsi, *Szimonovics-Csobics* István szerémségi, dr. *Rybar* Iván viroviticei és *Davidovics* Ljuba montenegrói jelölt listáit.

Nagy feltűnést keltett, hogy a főbizottság *Timotijevics* Koszta szmederevói listáját is jóváhagyta, amelyen mint járási jelölt *Miloievics* Milán bécsi követ is szerepel. A demokrata-párt egyrészt nagy elégedetlenséget keltett *Miloievics* jelölése, mert *őt tartják a Radics elleni bizonyító anyag összeállításának*. *Miloievics* jelölését általában *Timotijevics* aknamunkáinak tartják *Davidovics* Ljuba ellen.

A főbizottság elhatározta azonkívül, hogy a választókhoz kiáltványt intéz, amelynek megszövegezése folyamatban van. A kiáltványt legközelebb nyilvánosságra hozzák.

Tíz párt küzd a suboticali mandátumokért

Az utolsó napon négy jelölt-listát nyújtottak be a törvényszéknek. A Radics-párt jelölt-listája fölött szerdán dönt a törvényszék

A magyar párt is benyújtotta listáját

Január tizenharmadikán déli tizenkét órakor járt le a választási törvény rendelkezései értelmében a jelölt-listák benyújtásának határideje. A utolsó nap — keddi — délelőttön négy új jelölt-listát nyújtottak át *Pavlovics* István törvényszéki elnöknek, és pedig a magyarpárt, a *Lovrekovics*-féle disszidens Radics-párt, a bunyevác-*sokác* és disszidens demokrata-párt, végül a földmunkások pártjának jelölt-listáját.

A magyar párt listavezetője *Várdy* Imre dr. ügyvéd (V.-Becske-rek). Járási jelöltek: *Kanizsa* város: *Csettle* János dr. ügyvédjelölt, (Senta), helyettese: *Keczeli-Mészáros* Ferenc dr. ügyvéd (Senta). *Senta-járás*: *Király* Károly dr. ügyvéd (Ada), helyettes *Streliecki* Dénes dr. ügyvéd (Subotica). *Senta* város: *Csettle* János dr. ügyvédjelölt (Senta), helyettese *Keczeli-Mészáros* Ferenc dr. ügyvéd (Senta).

Subotica I. (város): *Nagy* Ödön dr. ügyvéd, (Subotica), helyettes *Sokk* Lajos ékszerész (Subotica). *Subotica* II. kerület (járás): *Koncz* András kisbirtokos (Subotica), helyettes *Görög* Lajos kisbirtokos (Subotica). *Topola*: *Graber* László dr. ügyvéd (Pancsevo), helyettese *Ober* István asztalos (Topola).

A *Lovrekovics*-féle disszidens Radics-párt listavezetője *Stankovics* Volislav bankigazgató (Subotica). Járási jelöltek: *Kanizsa* város és *Senta* város *Tonkovics* Frányó földműves (Senta), helyettese *Margetics* Stipán földműves. *Subotica* I. és II. kerület: *Kovacevics* Antun építési vállalkozó (Subotica), helyettese *Ivics* Lojzica földműves (Subotica). *Topola* és *Senta* járás: *Bosnyák* József földműves, helyettese *Kántor* Simon.

A bunyevác-*sokác* és disszidens demokraták listavezetője: *Ivkovics-Ivandekics* Iván mérnök (Subotica). Járási jelöltek: *Subotica* I. (város) és *Kanizsa*: *Selcsics* Ivan földműves (Subotica), helyettese *Rudics* Loka munkás, *Subotica* II. járás és *Topola*: *Vukovics* József, helyettese *Stipics* Dáncsó. *Senta* város és járás: *Voinics-Tunics* Stipán dr. ügyvéd, helyettese *Csovics* Jászó földműves.

A földmunkások listavezetője: *Juricsics* E. Péter, nyugalmazott őrnagy (Beograd). Járási jelöltek: *Subotica* I. és II. választói kerület *Putinsanin* Sztankó földműves, helyettese *Mitlin* Aleksa földműves (Csurug). *Topola* és *Senta* város: *Márics* Zsárkó földműves, helyettese *Ivkovics* Cseda. *Senta* járás és *Kanizsa*: *Indzics* Radivoj, helyettese *Salkovics* Nikola.

A kedden délig benyújtott négy új listával együtt tíz jelölt-listát nyújtottak be a suboticali törvényszéknek és így — amennyiben a Radics-párt listáját is elfogadja a törvényszék, — tíz urnát állítanak fel a választáson.

A Radics-párt vezetőségének néhány tagja kedden délelőtt megjelent a törvényszéknek és *Pavlovics* István törvényszéki elnöknek átnyújtotta a kiegészített ajánlatot.

A törvényszék választási tanácsa szerdán fog dönteni a Radics-párt jelölt-lista elfogadása kérdésében.

Gummi füzök 350.— dinártól

Haskötő és Gradhalter

orvosi rendesre.

Hárfüző, Gyomorszűrő, Molltartó,

Régi füzöket divatosra átalakítok.

Virág Leontin Aleksandrova ulica 11.

Kereskedők a suboticali kiszélesített tanácsban

Figyelembe vették a Lloyd kívánságait

A suboticali kiszélesített tanács új tagjainak kinevezésével lényeges változás állt be a városi közgyűlés összetételében. Eddig agrárjellege volt a kiszélesített tanácsnak. *Gyorgyevics* Dragoszláv főispán éppen a kinevezésre ajánlott új tagok névsorának összeállításánál figyelemmel volt a Lloyd kívánságaira és a kereskedőknek megfelelő számú helyet biztosított.

A kereskedők közgyűlési képviselőire irányuló akció egyik kezdeményezője a következőket mondotta munkatársunknak a közgyűlés új összetételéről:

— Tagadhatatlan, hogy Szubotica elsősorban agrárváros, de még így is séreimes volt a legsúlyosabb közterheket viselő kereskedőkre és iparosokra, hogy eddig alig voltak képviselve a közgyűlésen. Ennek sokszor drágán megtizedtük az árát. A kiszélesített tanács túlnyomó többségét alkotó gazdáknak természetesen mások az érdekeik, mint a kereskedő-osztálynak és így gyakran a közgazdasági köröket legsúlyosabban érintő javaslatokat is majdnem minden vita nélkül megszüntetett a közgyűlés. Elég rámutatni a legutóbbi esetek egyikére, amikor a házbérfillér-adóra vonatkozó, már megszavazott határozat végrehajtásától csak a radikális klub erőfeszései mentették meg a kereskedőket. A közgyűlésen még így is többségben lesznek a gazdák, azonban nem is lehet az a célunk, hogy a magunk részére biztosítsuk az abszolút többséget, hanem megelégszünk azzal, hogy az új kiszélesített tanácsban helyet foglaljon a Lloyd által kijelölt néhány kereskedő, gyáriparos és bankember, akik a kereskedőket érintő kérdések tárgyalásánál a kereskedők és iparosok érdekeit vannak hivatva képviselni.

Megszüntették

a bünvádi eljárást

a suboticali munkásbiztosító igazgatója ellen

A vizsgádbíró szerint nem történt bűncselekmény

Nagy feltűnést keltett annak idején a zagrebi Országos Munkásbiztosító Hivatalnak az a határozata, amellyel *Bogdanovics* Nikola suboticali munkásbiztosító hivatali igazgató ellen fegyelmi vizsgálatot rendelt el és a vizsgálat tartására állásáról felfüggesztette. A fegyelmi vizsgálat megindítására az a jelentés adott okot, amelyet a zagrebi központ kiküldöttei terjesztettek elő a Subotican tartott hivatalvizsgálat eredményeül. A jelentés különböző szabálytalanságokról számolt be és ezek pontos kiderítésére rendelte el az országos hivatal a fegyelmit *Bogdanovics* Nikola ellen.

A fegyelmi vizsgálat során összegyűjtött anyagot a zagrebi központ áttette a suboticali államügyvédséghez, amely a vizsgálóbírónak a vizsgálat elrendelését indítványozta. A vizsgálóbíró az eddig foganatosított kihallgatások és *Bogdanovics* védője, dr. *Tordai* Izó által produkált adatok alapján kedden hozta meg végzését, amellyel az ügyvédségnek a vizsgálat elrendelésére vonatkozó indítványát elutasítja és a *Bogdanovics* Nikola ellen folytatott bünvádi eljárást bűncselekmény hiányában megszünteti.

A zagrebi központ, amely a maga részéről a vizsgálatot a bírói döntésig szüneteltette, most már gyors tempóban fogja lefolytatni a fegyelmi eljárást.

KISEBBSÉGI ÉLET

Goldis Ászlónak, a román nemzeti párt vezérének nyilatkozata — amelyet mi is közöltünk — érthető feltűnést keltett román politikai körökben. A Kronstädter Zeitung, a szászok lapja is foglalkozott a különös nyilatkozattal, amelyről a következőket írta: »A magyar lapok erősen visszautasítják a tarthatatlan gyanúsításokat, különösképpen azonban a kommunistákkal való szövetségés vádjait. Annál pedig groteszkebb állítás valóban alig lehet, mint az, hogy a magyarok és zsidók üldözik a románokat. Átkozottul emlékeztet ez a farkas és a bárány meséjére. Különben Goldist nem kell különösképpen komolyan venni. Mert nem kétséges, nincs már joga a román nemzeti párt nevében beszélnie, miután minden jel arra vall, hogy ez a párt mit sem akar többé róla tudni.«

*

A Magyar Párt elnökségét különben ülésre hívták össze, hogy Tatarescu vádjai ügyében állást foglaljon és — tiltakozzon a kormány eljárása ellen. Az ülésre meghívták Bernádyt is, mint az elnökség tagját, aki azonban kijelentette, hogy az ülésre nem megy el, mert az elnöki tanács ülései nem nyilvánosak, hanem titkosak: a hozott határozatokból tehát a magyar közvélemény nem láthatja, hogy egyhangú volt-e, vagy csak a többség határozta. Bernády nem akar osztozni a felelősségben a feudális pártvezetés többségével, amely a legterrorisztikusabb módon kormányozza a pártot a konzervativizmus ösvényeire.

*

A kolozsvári református teológiai akadémia épületének második emeletét a román államvasut használja. Az egyházi vezetőség évek óta minden törvényes eszközzel megpróbálta már az elrekvirált épületrészt visszaszerezni, de a kultuszminisztérium, ahova számos emlékiratot intézett, minden esetben elutasította a kérését. Az akadémia végül is bírót eljártat indított, amely sikerrel is járt, amennyiben a kolozsvári törvényszék kedvező ítéletet hozott. A román államvasut azonban megfélembeszte az ítéletet és igazoló eljárást indított meg, amelynek során a közlekedésiügyi miniszter a következő átiratot intézte továbbítás végett a román kultuszminiszterhez: »Azok az állítások, mintha az épület egy részének a CFR által történt elfoglalásából a teológia hátrányt szenvedne, nem igazoltak, mert a személyzetét éppen olyan jól el tudná helyezni azon számos épületek egyikében, amelyek a panaszolt épület közelében szintén a teológia birtokában vannak. Az 1918. évben a ref. teológia szerződésileg átengedte ezen helyiségeket a magyar államvasutak részére, de ma, amikor ezeket a román üzletvezetés foglalta el, minden utat megpróbált, hogy az épületet mentesítse, holott szükségletei nem sokkal nagyobbak, mint az 1918. évben.« A közlekedésiügyi minisztérium fellegásával szemben a helyzet az, hogy százharminyele teológus oktatására és nevelésére mindössze egy tanterem és egy díszterem áll rendelkezésére az akadémának.

*

Bernády Györgyöt Marosvásárhely volt főispánját, aki a Magyar Párt ellenzékének vezetője, a párt konzervatív többsége, Tatarescu kolozsvári látogatása idején, mindenáron diszkreditálni igyekezett a székelek előtt. Titokban azt terjesztették róla, hogy meg akarja bontani a pártegységet, lepaktált a román kormánnyal, renegát, aki konspirációt sző Ugron István ellen. Bernády megbotránkozással értesült a feudális-többség ügynökeinek rágalmaival, amelyeket a következő nyilatkozatban utasított vissza: »Múlt év december 11-én arra kérem jóakarómat, hogy a decem-

ber 14-ére összehívott brassói nagygyűlésen megjelent elnökválasztás alkalmával szíveskedjenek — a választás lehetőleg sima lefolyásának biztosítása érdekében — az én személyemtől eltekinteni. Azóta a nagy nyilvánosság előtt nem adtam életjelt magamról. A köz érdekében némán tűrtem a választás előtt és választás után ellenem szórt gyanúsító rágalmakat. Tegnap azonban sorsom Kolozsvárra hozott és itt megdöbbenve hallottam, hogy lelketlen és gonosz emberek azt terjesztik rólam, hogy a Magyar Párt ellen ez idő szerinti folyamatban levő kormányakcióim el készítettem elő. Anélkül, hogy az a rágalom gonosz szerzőinek megállapítására jelen nehéz helyzetben ko-

molyabb lépést tennék, kijelentem, hogy a személyemmel kapcsolatban világga bocsájtott előbb említett hír minden alapot nélkülöző, szemérem-szedett aljas hazugság, amelynek szerzője közönséges hitvány rágalmazó, aki arra sem érdemes, hogy személyének megállapítása céljából lépéseket tegyek. Ebből, az itteni magyar közéletet szomorúan jellemző alkalomból, azzal a tiszteletteljes kéréssel fordulok ismételtlen mindazokhoz, akiket illet, hogy: vegyék végre elő a jobbik eszünket, hagyjunk fel a gyanúsításokkal, hazudozásokkal és rágalmazással és igyekezzünk tehetőségünket, becsületes és önzetlen munkánkat népünk javára értékesíteni. Dr. Bernády György.«

Amerika elismeri a szovjet-kormányt

Coolidge elnök maga akarja irányítani az Unió politikáját

Newyorkból jelentik: **Hughes** lemondása óta egyre-másra találgtatják, hogy hány miniszter fog még kiválni a kormányból. Alig van a kabinetnek olyan tagja, akinek ne tulajdonítanának ilyen szándékot, miután **Coolidge** nem csinál titkot abból, hogy hivataloskodásának új korszaka azzal fog kezdődni, hogy **a politika irányítását teljesen a kezébe veszi, ehhez pedig a maga képére teremtett kormányt akar.**

Az elnök környezetében — azt mondják — hogy eddig is csak **kegyelemből tartotta meg Coolidge Harding minisztereit.** Hughes után már lemondott Stone állami főügyész, aki a főtörvényszékre megy át, utabban pedig kolportálják **Davis közmunkaügyi államtitkár lemondásának híreit,** aki állítólag szintén a magánéletbe akar visszavonulni. **Weeks** hadügyi államtitkár az a hír terjedt el, hogy **betegekessége miatt szintén lemond március 4-én, mikor Coolidge elnök új hivataloskodásának időszaka kezdődik.**

A régi miniszterek közül hír szerint csak **Work** belügyi, **Mellon** pénzügyi és **New** postaügyi államtitkár marad a kormány tagja és esetleg **Gore** földművelésügyi államtitkár is, noha egy washingtoni lap

neki is lemondási szándékot tulajdonít. A politikai körök nem is annyira a hirtelen lemondások lépések meg Hughes és Stone esetében, mint inkább az a körülmény, hogy **Coolidge elnök olyan hamar ki-nevezte az utódokat és sem a kormány többi tagjait, sem a vezető szenátorokat nem kérdezte meg.**

Ebben is jelét látják annak, hogy **Coolidge elnök erős kézzel akarja tartani a gyeplőt s nem engedi át másnak a vezetését.**

Borah szenátor bejelentette, hogy Szovjetország elismerésének kérdését indítvány alakjában újból szóvá akarja tenni a szenátusban, mihielyt **Kellog** kerül a külügyi kormány élére. Addig hangulatot kíván teremteni a szenátusban iavaslati számára s azt mondják, hogy **Kellog** ebben a kérdésben egészen más véleményen van, mint volt **Hughes.** **Borah** azt reméli, hogy indítványát sikerül elfogadtatni és

Kellog ősszel tárgyalásokat kezdhet a moszkvai kormány képviselőivel.

decemberre pedig, mikor a szenátus új ülészaka kezdődik, a törvényhozás elé lehet terjeszteni a szerződést becikkelyezés céljából.

Lederer Gusztávnét átadták az ügyészségnek

A rendőrség megállapította a gyilkos házaspár előéletét

Budapestről jelentik: A rendőrség a keddi nyomozás során pontosan megállapította Ledererné előéletét. Kiderült, hogy a gyilkos asszony szülei sohasem voltak dugszagdagok, mint azt eleinte a rendőrséggel elhitetni igyekezett. Stajerországi rendkívül szegény vasutas bakter volt Ledererné, szüleit **Schwarz Mária** édesapja.

A leány még 1912-ben elkerült otthonról s Pozsonyban kaszirnőnek szerződött a Secessió kávéházba. Itt élt 1914-ig. A Secessió kávéházba járt akkoriban egy fiatal diák, névszerint **Lederer Gusztáv,** aki erőszakos verekedő természetű gyerek volt. Ebben az időben kerültek össze. Két évig volt viszonyuk Pozsonyban, 1914-ben Bécsbe ment **Schwarz Mária.** Itt kisebb kávéházakban kaszirnősködött. Egészen 1917 júliusáig bécsi kávéházakban kereste mint kaszirnő a kenyerét. 1917-ben visszerült Pozsonyba, ahol ismét **Lederer** barátja lett és csak a titokzatos bécsi ur, az »Onkli« eltűnése után léptek törvényes házasságra.

A bécsi kirándulások

A rendőrség azt is megállapította, hogy **Lederer Gusztávné** nagyon

gyakran utazgatott Budapest és Bécs között. Gyakran látták olyan emberekkel visszatérni Budapestre, akiknek vagyoni viszonyai jelentősek voltak. **Ugyanabban az időben, amikor a lágymánvosi holttestet megtalálták, Lederer Gusztáv és Lederer Sándor a lágymánvosi lak-tanyában teljesítettek tartalékos-útszti szolgálatot. Lederer Gusztávné pedig Bécsből tényleg megérkezett egy olyan gazdag emberrel, aki a rendőrség állítása szerint Budapestről eltűnt.**

A rendőrség feltévéseivel szemben a csendőrségi nyomozás megállapította, hogy **Reismann** zongoragyáros meggyilkolásához semmi köze nem volt Lederernek.

A rendőrség kedden délután két órakor **Lederer Gusztávnét** és **Lederer Sándort** átkísérte az ügyészségre.

A pozsonyi rendőrség megtalálta a Lederer lakásáról eltűnt öregúr sétatálcáját.

A pozsonyi rendőrség kedd délután egy órakor értesítette a budapesti rendőrséget, hogy **Pozsonyban megtalálták annak az öregúr-nak a sétatálcáját, aki résztvett Ledererék lakodalman és aztán nyom-talanul eltűnt.** A sétatálcáról a po-

zsonyi rendőrség szerint, kétségte-lenül megállapították, hogy az eltűnt öregúr volt, akit minden jel szerint a **Lederer-házaspár tett el láb alól.** A sétatálcát bünyelként lefoglalták és elküldik a budapesti rendőrségnek.

A Lederer-házaspár ellen Bécsben sikkasztás és lopás miatt folyik eljárás

A nyomozás folyamán kiderült, hogy **Lederer Gusztáv** az **Exportakadémia** tagja volt. Megállapítást nyert, hogy **Lederer** ellen a bécsi országos főtörvényszék 1920 óta eljárást folytat sikkasztás miatt.

Lederer résztvett a Somogyi - gyilkosságban

Az **Esti Kurir** szerkesztőségében kedden jelentkezett azonban egy ember, aki előadta, hogy kétségtelen bizonyítékai vannak arra nézve, hogy **Lederer** csendőrfőhadnagy vezette azt az autót, amelyen a **Prónay-különítmény tisztjei elrabolták és meggyilkolták Somogyit és Bacsót.** A lap az adatokat a rendőrség tudomására adta, amely, hír szerint, a nyomozást az ügyben meg fogja indítani. A bécsi rendőrség közölte a budapesti főkapitánysággal, hogy **Lederer** **Schwarz Mária** ellen sikkasztás és lopás miatt folyik eljárás.

Csak a butorozott szobát lehet 15 napra felmondani

A noviszadi törvényszék nem tartja érvényesnek a lakásrendeletet

A noviszadi törvényszék, mint felebbviteli bíróság kedden foglalkozott a **lakástörvény megszűnése** óta az első lakásperrrel.

A tanácsban dr. **Belajszits** **Vladimir** törvényszéki elnök elnökölt, mint szavazóbírák dr. **Farkas** **Ferenc** és **Marics** **Braniszláv** törvényszéki bírák vettek részt.

A törvényszék **Stengl** **Fülöp** háztulajdonos panaszát tárgyalta, aki **Petz** **Máriának** 15 napra felmondta **szobakonyhás lakását,** amely, panasz szerint **hónapos** lakásnak tekintendő. A lakáshivatal **elsőkön** a háziurnak adott igazat és a lakó kilakoltatását rendelte el.

A törvényszék **Stengl** **Fülöp** háziurat keresetével **elutasította.**

A törvényszék abból a szempontból indult ki, hogy a **lakástörvény megszűnt** és a minisztertanács által kiadott rendelet nem hosszabbíthatja meg a lejárt lakástörvény hatályát, mert ismét a városi szabályrendelet lépett életbe. A városi szabályrendelet 9. §-a szerint a hónapos lakásoknál a felmondási idő 15 nap, de a szabályrendelet nem mondja ki, hogy melyik a hónapos lakás, miért is a bíróság szakértőként kihallgatta dr. **Stefanovits** **Zsárkó** polgármestert, aki ismertette a háboru előtti lakásvizonyokat és állapotokat. Eszerint a noviszadi rendőrség — békében — azt a felvilágosítást adta a feleknek, hogy hónapos lakás helyett vagy butorozott szobát, vagy egy szoba-konyhás üres lakást kell érteni és ilyen szeltemben fejlődött is ki a joggyakorlat.

Ezzel a békebeli állapottal szemben a törvényszék azt az elvi döntést hozta, hogy **hónapos lakásnak csak a butorozott szobát** lehet tekinteni, miután a háboru utáni állapot elűt a háboru előtti viszonyokról.

A bíróság egyben kimondta, hogy azoknál a lakásoknál, amelyeknél a lakbér 500 dinárnál kisebb, a felmondási idő 3 hó, az 500 dinárnál nagyobb lakbért fizető lakásoknál a felmondási idő 6 hónap. Kimondotta továbbá, hogy a lakbér nem pontos fizetése és a lakásrongálás címén indított perek a lakásrendelet megszűnése következtében nem a lakásbírósághoz, hanem a rendes polgári bíróság illetékessége alá tartoznak.

CIRKUSZ

●●●

A renitens vádlott

(A MÁV nyilvános botrányokozás, közszendháborítás és zsarolás miatt pert indított egy utas ellen, akinek a lábát levágta a vonat. Előbb az utas perelt a MÁV-ot, de miután a bíróság megállapította, hogy a szerencsétlenségnek az utas az oka, most a MÁV perli az utast. Kártérítést is követel tőle, mert a vonat az ő lába miatt késett. Erről az elkövetkező tárgyalásról adunk egy hü képet.)

Elnök: Következik a vasutnak Utasi János elleni pöre. Vádlott, álljon elő.

Vádlott (félábrán a bíróság elé bicog): Itt vagyok.

Elnök: Megértette a vádat?

Vádlott: Igenis.

Elnök: Bűnösnek érzi magát?

Vádlott: Nem.

Elnök: Szóval, be akarja bizonyítani az ártatlanságát.

Vádlott: Ebben sántikállok, kérem. (Előre megy.)

Elnök: Ne lábatlankodjon itt annyit, hanem azt mondja, hogyan követte el a bűntettet.

Vádlott: Az ugy történt, kérem, hogy nagy tolongás volt, kérem és én is a lépcsőn álltam...

Az ügyész (mint a vasut képviselője): Ez maga kihágás!

Vádlott: Igen, kérem, kihágtam a lépcsőre; egyszer csak nagyot zökkent a vonat és én zsupsz leestem a kerekek közé. (Mutatja a lábát.)

Elnök: A vonat vágta így le a lábát vagy amputálták?

Vádlott: A vonat vágta le.

Ügyész: Megspórolta az amputálás magas díját.

Elnök: Maga miatt aztán a vonat félórát állott. Igaz ez?

Vádlott: Nem néztem, kérem, az órámat.

Elnök: Hát mit csinált, míg a vonat állt?

Vádlott: Agonizáltam.

Ügyész (indulatosan): Tekintetes törvényszék, ez mégis csak hallatlan...

Elnök (csenget): Kérem az ügyész urat, hogy méltóztasson kifogásait a vádbeszédében elmondani. (A vádlotthoz): Maga pedig jól teszi, ha töredelmesen bevallja, hogy maga miatt állt a vonat egy teljes félórát. Tudja maga, hogy ez a félóra milyen sokba kerül a vasutnak?! Hány ember késte le emiatt a csatlakozást?!

Vádlott: Én is lekéstem, kérem.

Elnök: Ez mindenestre enyhítő körülmény. Van még valami mondandivalója?

Vádlott: Nincs.

Elnök: Ügyész uré a szó.

Ügyész: Tekintetes törvényszék! Mély megdöbbenéssel állok meg a vádlott elvetemültsége előtt. Az élet kerekét haladnak a végtelen síneken, de még ilyen elszánt bűnözőt nem láttam...

Vádlott (zokog):

Elnök: Ne sirjon!

Ügyész: Meghatotta a beszédem.

Vádlott: Igen, kérem. Eszembe jutottak a sínek és a kerekek.

Ügyész: Egyik gazságot a másik után követte el. Először a lépcsőn utazott, azután a legelső zökkenőre kigurított a robogó vonatból, annak dacára, hogy már a római jog arra tanít bennünket: »opasno je van se nagnuti«.

Vádlott: Milyen szép latin kiejtése van!

Ügyész: Kérem a bíróságot, védjen meg a vádlott hazugja ellen. És — tekintetes törvényszék — mikor már leugrott és a kerekek közé került, mit eszelekedett ez a kitünő férfiú? Hallgatótt talán? Nem, tekintetes törvényszék, kiabálni kezdett, jajgatni és ezzel nyilvános csendháborítást követett el. Bot-

rányt okozott, majd vissza akarta perelni a viteldíjat. Ez nem zsarolás? Kérem az elgázolás miatt szigorú megbüntetését.

Elnök: Védő uré a szó.

Védő: Kérem védelemnek betudni, hogy mint kereskedelmi utazó állandóan vonaton van és ez elmebeli képességeit is befolyásolja. A vasuti kocsit nem volt szándékában elütni. Vételten az egész.

Elnök: A bíróság visszavonul.

(A bíróság elmegy és kisvártatva visszajön.)

Elnök: A bíróság határozata szerint a vádlottat életfogytiglani vasuti utazásra ítélem...

Ügyész (meghajlik): Gratulálok magamnak!

Vádlott (valamit sug az ügyésznek):

Ügyész (dühösen): Egy bejelentéssel tartozom. A vádlott itt életveszélyesen megfenyegette a MÁV-ot

Elnök: Mit mondott?

Ügyész: Azt mondta, hogy most boszúból kimegy a pályaudvarra és elgázolja a vasut legszebb mozdonyát... Stella.

Zita exkirályné Magyarországon tartózkodik?

Bécsi és szombathelyi lapok szerint repülőgépen Sopron-megyébe érkezett — Bethlen miniszterelnök cáfolja a hírt

Budapestről jelentik: Az *Abend* című bécsi estilap legutóbbi számában feltűnést keltő cikkben foglalkozik a magyarországi Habsburg-restauráció előkészületeivel és *soproni jelentés alapján* azt a hírt közli, hogy *Zita ex-királyné január 10-én repülőgépen Magyarországra utazott és gróf Eszterházy Mór soppromegyei birtokán, a burgenlandi határ közelében szállott le. A soproni lapok közlése szerint — amelyekre az *Abend* hivatkozik — ez a leszállás nem volt váratlan, mert a lérség közelében, ahol a leszállás történt, egy urasági fogat várta már*

a két hölgyet, akik a repülőgépen érkeztek és a kastélyba vitte.

A bécsi lap hírére vonatkozólag gróf *Bethlen* István miniszterelnök a következő nyilatkozatot tette:

— Az *Abend* tudósításának valótlanúsága kiderül abból, hogy gróf *Eszterházy Mór*nak nincs is birtoka Sopron-megyében.

Zita ex-királyné magyarországi tartózkodásáról egyébként a szombathelyi *Hír* című lap értesült először, amely szerint azonban az ex-királyné repülőgépe nem az *Eszterházy-birtokon*, hanem *Gödöllőn*, a királyi kastély parkjában szállt le.

Választási harc a sombori kerületben

Nyolc jelölőlista küzd egymással

Szomborból jelentik: Kedden, a jelölő-listák beadásának utolsó napján a magyar párt és a Davidovics-párt nyújtotta be a jelölő-listáját, úgy, hogy a sombori kerületben nyolc elfogadott és érvényes lista van. A magyar párt urnája a *hetedik* számú, a Davidovics-párté a *nyolcadik* számú lesz.

Az *első* lista a sombori kerületben a *Radics-párté*. Listavezető: *Juró Valecsics* földműves Daruvár. A jelöltek a következők: *Apatin*: *Franjo Hartman* földműves Jovanovac, helyettese *Franjo Petrijevcsanin* földműves Almás, *Batina* és *Dárda*: dr. *Josip Torbár* ügyvéd Zagreb, helyettese *Franjo Sikarics* földműves Valpovó, *Kula*: *Nikodém Zsibovszki* földműves Petrovci, helyettese *Heinrich Michel* földműves Novoselo, *Hódság*: *Antun Klasić* földműves Daruvár, helyettese *Josip Dusek* földműves Sibovca.

Sombor város és sombori járás: dr. *Franjo Papratovics* ügyvéd Osijek, helyettese *Iván Heinselmann* asztalos Krudia.

A *második* a vajdasági néppárt listája, listavezető *Bosnyák* Antun volt képviselő, földbirtokos Szombor. Jelöltek:

Apatin és Hódság: *Palics* József kereskedő Szombor, helyettese *Drach* Lajos kereskedő Parabut.

Batina és Dárda: *Firány* József kereskedő Szombor, helyettese *Kurjacics* Vinko földbirtokos Szombor.

Kula: *Tomó Dionicsia* földbirtokos Kucora, helyettese *Kiss* Mihály földbirtokos Kucora.

Szombor város és sombori járás: *Szima* *Firány* földbirtokos Szombor, helyettese *Kedves* Mihály földbirtokos Bezdán.

A *német párt* listája a *harmadik*. Listavezető dr. *Kraft* István volt képviselő, sombori ügyvéd. Jelöltek:

Apatin és sombori járás: dr. *Kraszl* György ügyvéd Verbász, helyettese *Teubel* József tanár Mitrovica.

Batina: *Janz* Franz asztalos Batina, helyettese *Kraft* Sebestvén földbirtokos India.

Szombor város és Kula: *Sumacher* Simon lelkész Zemun, helyet-

tese *Blatt* Dániel földbirtokos Verbász.

Dárda: dr. *Neuner* Vilmos V. Becskerek, helyettese *Janz* Franz.

Hódság: dr. *Moser* János ügyvéd Zemun, helyettese *Jeizel* Henrik Szombor.

A *szocialista* lista a *negyedik*. Listavezető *Divac* Nedeljko volt képviselő, tanár Beograd. Jelöltek: *Apatin*: *Hainrich* Simon festő Novisóvé, helyettese *Klapec* György kőműves.

Batina és *Dárda*: *Bajazet* Sándor gyárimunkás Vrnin-Vrh, helyettese *Czibula* József szabó Pivnica.

Kula és *Hódság*: *Topalovics* Zsivkó beogradi ügyvéd, helyettese *Pavlovics* Nikola Krstur.

Szombor város: *Tatic* Pavle hiriapiró, helyettese *Antun Beretic* kőműves Szombor.

Szombor kerület: *Brkics* Vojin munkáspénztári igazgató, helyettese *Merkler* György kőműves Sztanisics.

A földműves-párt listáján — az ötös számú listán — a jelöltek a következők: Listavezető *Jovan* M. *Jovanovics* volt miniszter.

Apatin és Hódság: *Szlavkovics* Radomir törvényszéki bíró Beograd, helyettese *Katanics* Száva földműves Sztapár.

Batina és Dárda: *Doritics* Ferenc földműves Szombor, helyettese *Budinčević* Gvena.

Kula: *Milics* Szvetozár földműves, Szombor, helyettese *Gradinac* Száva.

Szombor város és sombori járás: *Szekulics* Zsivkó földműves, helyettese *Szredofevics* Jován földműves.

A *radikális* lista a sorrendben a *hatodik*. Listavezető *Trihkovics* Márkó, a miniszterelnök helyettese.

Apatin és Hódság: *Gavrilovics* Ottó beogradi bankigazgató, helyettese dr. *Petrovics* Brankó (Pribicevics-párti) tőzsdei titkár Novisza.

Kula: dr. *Lalosevics* Jácó ügyvéd Szombor, helyettese *Szvakov* Ignat földműves Verbász.

Szombor kerület: *Szima* *Sevics* mérnök Szombor, helyettese *Poltz* András földbirtokos Sztanisics.

Szombor város: *Terzin* Pavle volt

polgármester Szombor, helyettese *Mita Nenadovics* földműves.

Apatin és Dárda: dr. *Leovác* Dragisa beogradi ügyvéd, helyettese *Ljuba Mirbanac* kereskedő Pémonostor.

A magyar párt listája a *hetedik* s ezen a jelöltek a következők:

Listavezető dr. *Deák* Leó ügyvéd, a sombori magyar párt ügyvezető elnöke.

Szombor város: dr. *Békeffy* György szuboticei ügyvéd, helyettese *Hózsá* Márton doroszlóvi kisgazda.

Szombor járás: *Keczeli* Mészáros Ferenc szentai ügyvéd, helyettese dr. *Nagy* Ödön, a szuboticei magyar párt alelnöke.

Hódság: dr. *Kellert* Lőrinc kulai ügyvéd, helyettese *Silberleitner* Ferenc szuboticei gyógyszerész.

Batina: *Varga* János csuzai kisgazda, helyettese dr. *Paláshty* Ödön sombori ügyvéd.

Az utóliára benyújtott érvényes lista a Davidovics-párté. Listavezető *Davidovics* Ljuba.

Szombor város és Apatin: *Novákovics* Izidor bankigazgató, helyettese *Sztipán Matarics* kereskedő.

Hódság: *Topalovics* Imre kereskedő, helyettese *Bleszics* Béla kereskedő.

Szombor járás és Batina: dr. *Veszelszki* József ügyvéd, helyettese dr. *Raics* Toma ügyvéd.

Kula: dr. *Haimal* Mihály ügyvéd, helyettese *Markovics* Milorád nyugalmazott ezredes.

Dárda: dr. *Csupukovics* Iván mérnök, helyettese dr. *Mohacsevics* Milán oszijekai ügyvéd.

A vajdasági választókerületek közt aránylag a sombori kerületben van a legteljesebb rend és nyugalom.

Miért nem kapott játékgengedélyt a Pistolet?

A szuboticei radikális-klub a szerencsejáték ellen

A szuboticei rendőrfőkapitányság — mint ismeretes — nemrég beültette a *Pistolet*-szerencsejátékot és hiábavaló volt a szerencsejátékot rendező vállalat minden próbálkozása, a játékgengedélyt végleg megvonta tőle a rendőrség. Annak idején senki sem tudott magvarázatot adni arról, hogy miért tiltották be Szuboticeán a *Pistolet* működését és csak most derült ki, hogy a szerencsejáték ellen a szuboticei radikális klub üzent hadat, abból a helyes szempontból kiindulva, hogy a szerencsejáték könnyelmű polgárok anyagi romlását idézheti elő. A radikális klub a *Pistolet* ellen indított akcióját most körlevélben is nyilvánosságra hozza.

A körlevél közli, hogy miután az utóbbi időben azt terjesztik, hogy a radikális klub több tekintélyes tagjának közbenjárására engedélyezték másodízben a *Pistolet*-játékot, szükségesnek tartja a klub nyilvánosságra hozni azt a határozatát, amelyet a legutóbbi ülésén hozott. A határozat pontjai a következők:

1. A radikális klub megmarad 1924 december 5-iki határozata mellett, amelyet *Ivanovics* Dragutin szuboticei bárutalajdonos indítványára hozott és amelyben kimondja, hogy interveniálni fog a *Pistolet* betiltása érdekében.

2. A radikális klub meg fog akadályozni minden olyan kísérletet, amely arra irányul, hogy a *Pistolet*-t ismét engedélyezzék.

3. A radikális klub reméli, hogy energikus fellépésében támogatni fogja Szubotica város egész polgársága.

A határozatot a klub megküldte úgy a hatóságoknak, mint a különböző társadalmi egyesületeknek is.

Anglia újra közeledik Oroszországhoz

Chamberlain Rakovszkival tárgyal

Londonból jelentik: Az *Evening Standard* diplomáciai tudósítója megállapítja, hogy Anglia és a szovjet között a viszony a Macdonald bukását követő napokban igen feszült volt. A kedvezőtlen benyomás, amelyet az angol-orosz szerződés megváltoztatása, továbbá a Zinovjev-affér keltett, később Chamberlain külügyminiszter tapintatos eljárása folytán enyhült és a viszony a két állam között lényegesen javult.

Néhány nappal ezelőtt Chamberlain igen hosszú és rendkívül barátságos beszélgetést folytatott Rakovszkival és ezen a beszélgetésen angol részről az az álláspont jutott kifejezésre, hogy az angol kormány sohasem volt azon az állásponton, hogy az orosz-angol szerződések minden vonatkozásukban használhatatlanok. Sok olyat tartalmaznak ezek a szerződések, ami mindkét államnak javára válhatnak. Semmiképpen sem lesz tehát meglepő, ha már legközelebb kísérlet fog történni arról, hogy a szerződéseknek abból a romhalmából, amely kezdetben volt, igyekeznek megmenteni azt, amihez mindkét állam kormánya hozzájárulhat. Rakovszky a Chamberlainnal való beszélgetés után nyomban Moszkvába utazott és visszatérése után diplomáciai lépés fog történni, amelynek mindkét fél hasznát fogja látni.

Az egy hold föld sorsolása

A Bácsmezei Napló ajándéka az előfizetőinek

A Bácsmezei Napló előfizetői és állandó olvasói között vasárnap, január 18-án délelőtt egy hold, a szubotica határban fekvő szántóföldet sorsol ki.

A sorsolásban, — félreértések elkerülése végett itt ismételt megírjuk, — részt vesz mindenki, aki 1925. január 15-ikén mint előfizető van a kiadóhivatal könyveiben nyilvántartva, vagy aki a novemberi és decemberi lapok közül a megjelölt öt példányt beküldte, illetve holnapig beküldi.

Mindenki, aki beküldte az öt lappéldányt, a kiadóhivataltól értesítést kapott, hogy a sorsolásban résztvesz. Az előfizetők részére nem küldtek ilyen értesítést, mert mindenki, akinek előfizetése rendben van, résztvesz a sorsolásban. Akinek kételyei vannak az iránt, hogy részt vesz-e a sorsolásban, még most forduljon a kiadóhivatalhoz, amely különben a legliberálisabban igyekszik minden kívánságnak és jogos igénynek eleget tenni.

A sorsolásban résztvevők listáját január 17-ikén véglegesen lezárjuk. *Uj előfizetők*, akiknek előfizetése január 17-ig be nem érkezik, azok *ebben a sorsolásban nem vehetnek részt*, csak a következő sorsolásban való részvételhez van joguk.

A lezárt lista alapján vasárnap, január 18-án délelőtt fél tizenkét órakor tartjuk meg a sorsolást a szubotica Kereskedők és Gyárosok Egyesületének (Lloyd) olvasótermében (bejárta a kapu alatt). *A sorsolás nyilvános, azon mindenki jelen lehet* s olvasóinkat fel is kérjük, hogy legyenek jelen a sorsolásnál.

Maga a sorsolás úgy történik, hogy a kiadóhivatal által felkért dr. Manólovics Vladisláv kir. közjegyző ur a sorsolásban résztvevő előfizetők és olvasók neveit, amelyeket egyforma nagyságú és színű papírlapokra irtunk fel, — elhelyezi az e célra szolgáló urnába, s a jelenlévők egyike kihuzza annak a nevéit, aki

az egy hold földet megnyeri.

Az aktusról a királyi közjegyző jegyzőkönyvet vesz föl, s tanúsítványt ad ki. A nyertest a kiadóhivatal a lap után értesíti s január 31-ig az egy hold

szubotica földet telekkönyvileg nevére iratja.

Ujabb jutalmak

Mint ahogy látjuk, hogy a közönség körében meglehetősen nagy az érdeklődés a sorsolás után s mint ahogy egy hold földet csak egy olvasó nyerhet meg, elhatároztuk, hogy a jövőben is rendszerint sorsolást olvasóink között.

A legközelebbi sorsolást azok között tartjuk meg, akik február 1-től április 30-ig terjedő időben előfizetői a Bács-

mezei Napló-nak, vagy akik igazolják, hogy a lapot példányonként megveszik.

A jutalmak, amelyek a májusban megtartandó sorsoláson kiosztásra kerülnek:

1. Kétszemélyes utazási jegy Rómába és vissza. Utazás vonaton II-ik, hajón első osztályon.

2. Egyszemélyes utazási jegy Rómába és vissza vonaton II-ik, hajón első osztályon.

3. Utazási jegy Párisba és vissza.

Nagy vasuti katasztrófa Németországban

A Berlin—Köln között közlekedő D-vonat belefutott egy személyvonatba — Huszonnégy halottja van az összeütközésnek

Berlinből jelentik: Herne vasuti állomáson a sűrű köd miatt a Berlin—Köln között közlekedő D-vonat beleszaladt egy személyvonatba. A személyvonat három kocsija összetört.

A három összetört kocsinak egyetlen utasa sem maradt ép. A mentők nyomban megjelentek a katasztrófa színhelyén és a kivezényelt katonasággal megkezdték a mentési akciót.

Délelőtt tíz óráig hatvan utast emeltek ki a romok alól, akik közül huszonnégy halott volt, a többiek súlyos sebesültek.

A D-vonat utasai közül senki sem sebesült meg. Az eddigi vizsgálat megállapítása szerint a katasztrófát az okozta, hogy

a D-vonat vezetője a sűrű ködben nem látta a szemafort és nem vette észre, hogy az tilosra van állítva.

Amszterdamból szintén súlyos vasuti szerencsétlenséget jelentenek. Hossz-Brüggeben a nagy ködben egy személyvonat összeütközött egy tehervonattal. Az összeütközés folytán két személykocsi felborult és

negyven utas megsebesült, akik közül hárman meghaltak.

A nagy ködben hajószerecsétlenség is történt. A Mecklenburg nevű holland gőzös, mely Folkestone kikötőből indult ki, a vlesingeni kikötő előtt zátonyra került. Hosszas erőfeszítések után az utasokat sikerült megmenteni.

Közjogi vita a Roboz-pörben

Egyik bíróság szerint törvényes volt a Friedrich-kormány, a másik szerint nem — Friedrich és Csilléry tanuvallomása

Budapestről jelentik: A Roboz-fivérek hazaárulási pöre politikai szenzációvá kezdte magát kinőni. A két vádlott ugyanis arra építi föl egész védekezését, hogy Friedrich István volt miniszterelnök — aki ellen ő *Pesti Élet* című lapjukban küzdöttek — ebben az időben még nem törvényesen gyakorolta a hatalmat és így ők nem követhettek el a vele szemben történt állásfoglalásukkal lázadást. Mellékesen pedig azt a kényes kérdést piszkálják védekezésükben, hogy a Friedrich-kormány, amely a proletárdiktatura bukása után mint »jogiörös« jelentkezett, román szuronyok segítségével ült be a hatalomba és így Robozék, amikor szintén a megszálló román csapatok védelmét vették igénybe lapjuk számára, nem követték el nagyobb vétket, mint az akkori román kormány. Ezekre a kérdésekre kedden Csilléry András jogorvost, a Friedrich-kormány népjó-léti miniszterét hallgatta ki elsőnek a bíróság. Csilléry elmondta, hogy a román megszállók csak abban az esetben voltak hajlandók a sajtótermékek megjelenését engedélyezni, ha a Friedrich-kormány a liberális lapoknak a megjelenését is megengedi. Erre Friedrichék nem voltak hajlandók, mire a románok a többi sajtótermék megjelenését sem engedélyezték, csak a *Pesti Élet*-ét. A románok — mondja Csilléry — különösen a későbbi időben a Friedrich-kormány ellen dolgoztak.

Miskolczy ügyész: A többi antant-misszió is?

Csilléry: Nem. Troubridge admirális és Gordon tábornok, vagyis az angolok bizonyos szimpátiával viselkedtek a Friedrich-kormányval szemben.

Miskolczy ügyész: Troubridge admirális azzal önmagát tisztelte meg, hogy a személyi biztonságot és a rendet igyekezett fenntartani.

Beck Oszkár védő (Csilléryhez): Ön és Friedrich erőszakosan a románok se-

gítségével, puccszerűen távolították el a Peidl-kormányt?

Miskolczy ügyész (izgatottan): Ez nem tartozik ide!

A védő: Ide tartozik! Én sem zavarom az ügyész ur kérdéseit, méltóztatásuk engem is nyugodtan meghallgatni. A Friedrich-kormány, amely ilyen uton módon jutott hatalomra, nem volt törvényes, mert ellenséges szuronyokkal lojaltta el a hatalmat. Ha ez beigazolást nyer, akkor a Roboz-fivérek nem követték el a lázadás büntetését.

Az elnök: A Friedrich-kormány igenis törvényes kormány volt, még pedig azért, mert ha a háború befejezése előtt itt a mindenkori kormányt a koronás király nevezte ki, a háború után beállott az az állapot, hogy a király jogait nem gyakorolhatta, megszűnt a lehetősége annak, hogy itt abban a formában neveztesse ki kormányt, mint azelőtt. Előállott annak a szükség, hogy valamilyen szerv lépjen a kinevező király helyébe. Minden olyan szerv pedig, amely a jogszokásoknak megfelelő módon a nemzet irányítására helyes intézkedéseket akart tenni, vagy tett, minden ilyen szerv önmagától nyert törvényességet. Ennélfogva a törvényszék olyan kérdéseket, amelyek azt akarják bizonyítani, hogy a Friedrich-kormány nem volt törvényes kormány, nem engedhet meg.

A védő: E törvényszéknek ez az állásfoglalása, holott van bíróság, mely egy másik pörben kimondta, hogy a Friedrich-kormány akkor még nem volt törvényes.

Az elnök: Egyszerűen eltűnt a kérdés újból feltevését, mert a bíróság meg tudja ítélni azt, hogy a Friedrich-kormány törvényes volt-e vagy sem.

Roboz Béla: Azt is tisztázni kell, hogy a románok segítségével távolították el Friedrichék a Peidl-kormányt. A Friedrich-kormány a románokkal épp olyan személyi viszonyban volt...

Az elnök: Nem tartozik ide!

A védő: Mi volt az oka, hogy a jó viszony megszűnt Friedrichék és a románok között. Mi volt az a bizonyos esemény, ami az összeütközést okozta?

Az elnök: Ez megint nem tartozik ide.

A védő: De a tanu azt állítja, hogy Robozék csináltak puccszerű kísérletet a magyar kormány ellen a románok segítségével. Ezt tehát tisztázni kell, tudniillik a románok maguk fordultak Friedrich ellen Friedrichék viselkedése miatt. A románok és az angolok szuronyösszeütközésének mi volt az oka?

Csilléry: Nem tudom.

A védő: Mi volt a román katonaság és az antantmisszió nálunk. Ellenséges megszállók voltak-e vagy pedig a rend fenntartását végző karhatalom?

Csilléry: Az antantmisszió saját védelmükre hoztak katonákat, azok nem voltak megszállók, a románok igen. A románok állandóan azt hangoztatták, hogy az antant nekik nem parancsol. Viszont az antant azt erősítette, hogy az ő megbízásukból jöttek a románok Budapestre.

Miskolczy ügyész: Az antant tiltakozása ellenére jöttek be.

Csilléry után Váry Albert korona-ügyész-helyettes hallgatták ki, aki tanuvallomásában elmondta, hogy a *Pesti Élet* denunciót a hatóságokat. Nagy Károly detektívönök jelentette annak idején neki, hogy a Roboz-fivérek letartóztatták, de a románok kiszabadították őket.

Friedrich István képviselő tanuvallomásában kijelentette, hogy a *Pesti Élet* lázított a magyar kormány, a hadsereg és a karhatalmi alakulatok ellen és publikálta, hogy hol tartják elrejtve a titkos ígeryerkészleteket és hogy mi a hadsereg rádiójele.

— Diamandi román miniszter kijelentette nekem — mondotta Friedrich — hogy a *Pesti Élet* a románok lapja és az ő védelmük alatt áll.

A védő kérdésére kijelentette Friedrich, hogy Lovász Márton akkori külügyminiszter nem önként hagyta el helyét, hanem ő távolította el a minisztériumból rendőrkkel. Lovász ugyanis amikor Friedrich akkori miniszterelnök a bolsevizmus elől Svájcba menekült, Garami Ernőt, mint kommunistát akarta kompromittálni, megtagadta ehhez hozzájárulását és szembe helyezkedett Friedrichkel.

A szubotica villanygyár

szereződése meghosszabbítását kéri

A város új vonalak kiépítését és a rozoga gépek kicserélését követeli

A szubotica villanygyár igazgatósága még a múlt évben tárgyalásokat kezdett a városi tanáccsal a szerződés meghosszabbítása végett. A tárgyalások folyamán nem történt végleges megállapodás a város és a villanygyár bérleti belga társaság között. Olyan hírek is hallatszottak annak idején, hogy a város nem fogja meghosszabbítani a szerződést, hanem házi kezelésébe veszi a telepet.

Időközben a belga társaság részvénytöbbségét egy amerikai pénzcsoport szerezte meg, amely hónapokkal ezelőtt át is vette a szubotica villanygyár igazgatását. A villanygyár új igazgatója rövid néhány hónap alatt már észrevette, hogy a szubotica villanygyár, annak ellenére, hogy nem a legkifogástalanabbul működik, kitünő üzlet és ezért elhatározta, hogy a városnál lépéseket tesz a szerződés huzamosabb időre való meghosszabbítása végett.

A villanygyár új igazgatója kedden délelőtt felkereste Malagurszki Albe polgármestert és előadta, hogy az az amerikai pénzcsoport, amely a villanygyár bérletét átvette, huszonhárom évre szeretné a szerződést meghosszabbítani olyképp, hogy a meghosszabbítás érvényes csak a hátralevő bérleti idő lejártá után kezdődjék.

Malagurszki polgármester közölte a villanygyár igazgatójával, hogy a városi tanács már régebben összeállította azo-

kat a feltételeket, amelyek alapján hajlandó a szerződést meghosszabbítani. A feltételek között szerepel elsősorban az, hogy a jelenlegi rossz állapotban levő gépeket rövidesen kicserélik, az üzemet megnagyobbítják és teljes garanciát nyújtanak afelől, hogy a villanygyár a jövőben nem fog üzembazavarokkal küzdeni. A második feltétel új villamos vonalak kiépítése a Halasi-, a Bajai- és a Szentai-úton, végül a második sánpár kiépítése a Palicsi-úton. A palicsi második sánpárt különben a jelenlegi szerződés értelmében is két éven belül ki kell építeni a villanytársaságnak, mert ellenkező esetben a város 1927-ben nyomban átveheti a vállalatot a bérletől.

A villanygyár és a város között a szerződés be nem tartása miatt már több ízben támadtak konfliktusok, nincsen kizárva, hogy a szerződés meghosszabbítása nem fog bekövetkezni. Így tehát számítani lehet arra, hogy a város két év múlva saját kezelésébe veszi át a villanygyárat és annak üzemét a gázgyárhoz hasonló színvonalra emeli.

Illetékes-

a tőzsdebiróság

a társasági szerződés felbontására irányuló perben?

A noviszadi tőzsdebiróság hétfői ülésén hosszas vita után érdekes elvi határozatot hozott, amely jogász- és kereskedelmi körökben bizonyára feltűnést kelt.

A noviszadi *Lichtschein és Társa* gépgyári képviseleti cég tagjai: *Lichtschein Márton*, *Lichtschein Ágnes*, *Hochberg Jakab* és *Frank Mirosláv* mérnök keresetet adtak be a noviszadi tőzsdebirósághoz, amelyben a cég ötödik beltagjával: *Vadász Bélával*, 1922. november elsején létrejött társasszerződés felbontását kérik, mert szerintük egyfelől *Vadász Béla* felmondta a társas szerződést, másfelől *Vadász* a törvényes rendelkezésnek meg nem felelően és szabálytalanul járt el. A cég fentemlített négy beltagja a társasszerződés arra a pontjára hivatkozva, amely úgy szól, hogy a társasfelek vitás kérdésében alávetik magukat a tőzsdebiróság illetékességének, a tőzsdebiróság elé vitte a társasszerződés felbontására irányuló kérelmét is.

A noviszadi tőzsdebiróság már egy ízben foglalkozott ezzel az ügyvel, melyet még az a körülmény tesz bonyolultabbá, hogy *Vadász Béla* cégtárs büntetőfeljelentést tett a cég többi négy beltagja ellen.

A tőzsdebiróság hétfő este 6 órakor tartott folytatódó ülésén, — amelyen *Gold Béla* igazgató elnökölt, s *Dimovics Mita* kereskedő, *Mesterovics Boskó* bankigazgató, *Nathán Adolf* kereskedő és *Kiszelliesky János* bankigazgató voltak a tőzsdebiróság tagjai, — csak az illetékesség kérdésével foglalkoztak, mert dr. *Mócs Sándor*, *Vadász Jogi* képviselője vitatta a tőzsdebiróság illetékességét, míg dr. *Adamovits István*, a többi négy cégtag nevében az illetékesség kimondása mellett érvelt.

A tőzsdebiróság két kérdésben volt hivatott dönten. I. *Kereskedelmi ügylet-e a vitás ügy?* II. *Ha igen, olyan kereskedelmi ügylet-e, amely a tőzsdei forgalom tárgyát képezi?*

A tőzsdebiróság beható, több órás vita után, — dr. *Tabakovics Sándor* joggyi titkár meghallgatása után, — kimondotta a tőzsdebiróság illetékességét, amely döntést dr. *Mócs Sándor* ügyvéd a tőzsdetanácsához felebbezett meg.

Érdekes a tőzsdebiróság döntésének indokolása. A bíróság döntésénél alapul vette a tőzsdei szabályzatok 84. és 85. §-át és a kereskedelmi törvény 260. §-át, amely a társasszerződést kereskedelmi mellékügynek tekint, amely a kereskedelmi tevékenység folytatásához szükséges.

A bíróság mérlegelésénél figyelemmel volt a tőzsdebirósági szabályzatok második szakaszára, amely kimondja, hogy a tőzsdei forgalom tárgyát képezheti: »mindennemű áru, termény, szállítmányozási, fuvarozási és biztosítási stb. ügylet.« ...

A tőzsdebiróság legközelebb fog az érdekes vitás ügy érdemi részével foglalkozni.

Luther

a pártok bizalmi embereiből alakít kormányt

A centrum hajlandó belépni Luther kabinetjébe

Berlinből jelentik: A kormányalakítási tárgyalásokról hivatalos közlést adtak ki, amely szerint *Luther* birodalmi pénzügyminiszter folytatta informatív tárgyalásait a centrum-, a német nemzeti-párt, a német néppárt, a demokraták és a bajor néppárt vezetőivel. A tárgyalások alapja az a gondolat volt, hogy olyan kormány alakítandó, amelyben pártbeli megkötöttség nélkül minden párt egy-egy bizalmi emberrel vo na képviselve. Ami ezután a többi tárcákat illeti, ezeket szakminiszterekkel töltenék be, akiket a kancellár válogatna meg, ugyanabban, hogy bizonyos tekintettel volna a politikai konstellációra. A tárgyalások során szóba került az is, hogy a kormány bizonyos módon állandó érintkezést keresne a pártokkal. A centrum pártértekezletet tartott, amelyen megvitatva a tárgyalásoknak ezt az új alapját és akkor hozzájárult. A német néppárt és a bajor néppárt vezetői ebben szintén helyeselték az ajánlatot. A német nemzeti-párt pártgyűlést hívott össze, amelyen ez ügyben határozni fog. *Luther* birodalmi pénzügyminiszter egészen bizonyosra veszi, hogy *Gessier* honvédelmi miniszter megmarad a kabinetben.

Tolvajbanda a bíróság előtt

Főtárgyalás a szubotical törvényeséken

Heteken, hónapokon át üzte Szubotican egy jól szervezett tolvajszövetkezet veszedelmes üzelmét, egész sorát követve el a vakmerő betöréseknek és lopásoknak. Különösen dinamó-motorokat loptak össze, motort loptak a gimnáziumból, a *Hartmann és Connen* cégtől s özvegy *Csajkásné*től is. De loptak minden mást is. A tolvajszövetség bűnügyét kedden tárgyalta a szubotical törvényeséken *Pavlovics István* törvényszéki elnök tanácsa. A vádhatóságot *Vasziljevics Ljuba dr.* államügyész képviselte. A hat vádlott közül ketten vannak vizsgálati fogságban és pedig: *Buza Ferenc* és *Bálint József*.

A vádlottak közül elsőnek *Buza Ferenc*et hallgatták ki, aki tagadta, hogy a betöréseket ő követte el. A szökésben levő *Benkovics* hajtotta végre a betöréseket, ő a legtöbb esetben csak segített a zsákmány elszállításában. *Bénis József* is több betörésnél segédkezett. *Kormányos* Simon orgazdasággal volt vádolva, ő vásárolta meg az ellopott dinamómotorokat, de vásárolt saját és fehérneműt is, amit hoztak. Nem tudta, hogy a tárgyak lopásból erednek.

A vádlottak kihallgatása után a tanuk, illetve károsultak egész seregét hallgatta ki a bíróság.

A bizonyítási eljárás befejezése és a perbeszédok elhangzása után meghozta a bíróság az ítéletet, amely szerint valamennyi vádlottat bűnösnek mondotta ki és *Buza Ferenc*et négy évi börtönre, *Bénis Józsefet* 2 évi fegyházra, *Bálint Józsefet* 8 havi börtönre, *Kormányos* Simont orgazdaságért nyolc havi börtönre, *Lindner Józsefet* egy havi fegyházra ítélte.

A bíróság a letartóztatásban levőkre fenntartotta a vizsgálati fogságot s elrendelte *Bénis József* letartóztatását is.

A 48. számú szoba titka

Megindult az újrafelvételi eljárás Carlier kapitány bűnügyében

Beogradból jelentik: A bíróság megkezdte az eljárást a gyilkosságért elítélt *Carlier* francia kapitány pórének újrafelvétele ügyében. A *Palace*-szállóba, ahol a titokzatos gyilkosság történt, bizottság szállt ki és helyszíni szemlét tartott a 48. számú szobában.

A bizottság annak a lehetőségét kutatta, hogy *Iselli* gyilkosa, a kapitány védői által feltételezett harmadik személy, kiugorhatott-e a 48. szoba ablakán a szálló betonteraszára, anélkül, hogy sulvos sérüléseket szenvedett volna. A kísérlet végrehajtására illő jutalom fejében egy napszámos vállalkozott, aki minden sérülés nélkül leugrott az emeleti ablakról a terraszra. A bizottság megállapította, hogy a gyilkos leugorhatott a terraszra és elmenekülhetett. A helyszíni szemle tehát megcáfolta a bíróság ítéletének azt a megállapítását, amellyel ezt a hipotézist elvetette.

A vizsgálatot még néhány napig folytatják, azután az ügyiratokat felterjesztik a törvényszékhez az új tárgyalás kitűzése végett.

A titokzatos hordár

Hogyan fogták el Bosel zsarolóját?

Bécsből jelentik: A bécsi rendőrhatalóságok teljes erejüket latbavetve dolgoznak egy zsarolási ügy tisztázásán, amely az itteni közvélemény előtt nagy feltűnést okozott. Arról az ügyről van ugyanis szó, amely *Bosel* Zsigmond ismert pénzügyi emberrel és többszörös milliárdossal esett meg. *Bosel* mintegy tizennégy nap előtt levelet kapott, amelyben felszólították, hogy az egyik szálloda portásánál kétszázmillió koronát helyezzen letétbe. Ha ezt a kétszázmilliót a portásnál nem helyezné el, akkor — hangzatos a levél — élete ellen merényletet fognak elkövetni. A zsaroló levél bizonyos ismeretű jel alatt kívánta *Bosel*től a kétszázmillió korona letétét az *Aranykörte*-szálloda portásánál. *Bosel*nek először az volt a szándéka, hogy a zsaroló kívánságának eleget tesz, hogy így csallja lépze az ismeretlen tettest. Ezt a tervet a rendőrség is jónak látta és tényleg elhelyezték az *Aranykörte* portásánál kétszázmillió koronát, közben azonban az egész környéket detektívek és polgári ruhás rendőrök szállították meg. Ugy volt, hogy a szálloda igazgatója és egy ottlévő alkalmazott szerepet fognak kapni a letartóztatásnál. Az alkalmazott — egy szobaleány — azt a megbízást kapta, hogy abban a pillanatban, amikor valaki jelentkezik a kétszázmillió koronáért, a portástülkéből az igazgató uccal szobájába vezető csengőn értesítse az igazgatót, aki azután az ablakon keresztül a rendőrség embereinek fog jelt adni.

Miután a haditervet így elkészítették, mindenki elfoglalta helyét. Izgalmas pillanatok következtek, azonban rövid idő múlva véget ért a feszültség, mert megérkezett egy hordár, aki egyenesen a portáshoz lépett, megmondta a titkos jelszót azzal, hogy ilyen jelleg alatt egy levélnek kell ittelenni. A hordárt a rendőrség emberei hagyták utjára menni. Amint kilépett a szálloda kapuján, a levéllel a zsebében, azonnal autóra szállt. Három detektív egy másik autón követte, míg a többiek szintén egy-egy autóra ültek, úgyhogy három autó követte a titokzatos hordárt, akinek kocsija a *Mariahilfer-Strasse* felé vezető útvonalra fordult. Az egyik rendőrautó mellékuton elébe került, míg egy másik párhuzamosan követte a hordár autóját, úgyhogy annyira körül volt véve a

rendőrség autótól, hogy nem tűnhetett el a detektívek szeme elől. Egyszer csak a hordár autója a *Westbahnhof* bejárata előtt megállt és a hordár kilépett belőle. A detektívek is kiugrottak autóikból és feltűnés nélkül, szinte körülfogva a hordárt, beléptek a pályaudvar előcsarnokába. Legnagyobb csodálkozásukra a hordár senkivel sem beszélt és látszólag unatkozva állott meg a nagyforgalmú előcsarnokban. Rövid idő múlva egy fiatalember jelent meg a pályaudvaron, aki üdvözölte a hordárt és átvette tőle a borítékot. A fiatalembert a detektívek azonnal letartóztatták. Abban a pillanatban, amikor az egyik detektív jobbkézénél megfogta, a fiatalember balkezelével hátsó nadrágzsebébe nyúlt és töltött revolvert rántott elő. A detektív ebben a pillanatban teljes erővel a fiatalember arcába csapott, aki ijedtében elejtette a revolvert. Mikor megbillinselése után a fiatalembert a detektívek megkérdezték, hogy mi volt a szándéka, így válaszolt:

— *Semmi bajom nem történhet, még csak 21 éves vagyok.*

A nyomozás során kiderült, hogy a zsaroló fiatalembert *Schreiber* Frigyesnek hívják, igen jó családból származik és egy főtanácsosnak a fia. A rendőrségnek az a feltevése, hogy *Schreiber* és a hordár egy bűnszövetkezetnek a tagjai, akiknek a pénzt továbbítaniok kellett volna. Hogy ebben az ügyben a rendőrség mit állapított meg, még titok. A hivatalos szervek nagy titkolózásukat a nyomozás érdekével indokolják és ebben odáig mennek, hogy még a letartóztatásról sem adott ki a rendőrség hivatalos jelentést.

Husz gyanus ágyút talált

az antant bécsi ellenőrző-bizottsága Az osztrák kormány hivatalos jelentése a vizsgálatról

Bécsből jelentik: A *Neues Wiener Journal* a legnagyobb fentartással adja hírül, hogy a szövetségi közti ausztriai katonai ellenőrző bizottság bécsi missziója névtelen feljelentés alapján husz vadonatúj ágyút kutatott ki, amelyek között néhány nehéz ágyú is van. A katonai ellenőrző bizottság ebben a st. germáni békeszerződés katonai rendelkezésének megszegését látja és megesszi miatta a kellő lépéseket. Az idézett lap ehhez a közleményéhez azt a megjegyzést fűzi, hogy ha találtak husz vadonatúj ágyút, azok bizonyára olyan ágyúk, amelyeket a st. germáni békeszerződés megenged az osztrák fűzőségnek és legfeljebb ott történt a hitba, hogy az osztrák szövetségi kormány idejében nem jelentette be a békeszerződést aláíró hatalmaknak a husz ágyút. A vizsgálatról a kormány a következő hivatalos jelentést adta ki: Az antant katonai ellenőrző bizottsága vasárnap megjelent a simmeringi állami ágyutelepen, hogy a puska- és ágyuraktárakban vizsgálatot tartson. A vasárnapi munkaszünet miatt a raktárak kinyitása körül nehézségek támadtak, mire az egyik ellenőrző közeg maga nyitott ki egy raktárt. Az ott talált hadianyagot, amiről az ellenőrző bizottság egy ízben már készített lajstromot, újból lajstromozták s ezután a bizottság eltávozott.

Butorok, csak a legjobb minőségben, bécsi gyármányok, versenyen először árákon Krausz Edénél Novisad

Zongorázik? Heg-dül? Cimbalmozik? Klarinétot vagy mandolinát játszik?

A MORAVETZ ALBUM

ezidén a fenti hangszerre külön-külön kötetben jelent meg. Ez a legszebb és lepraktikusabb karácsonyi ajándék. Ju-ozslávia összes könyvkereskedésében kapható.

HIREK

Kloroform

Igenis... Egy, kettő, három...
Igenis... Beszéltek?... Közbebeszéltek? Igenis, tanár ur, csak-hogy... nem, kérem, nem félek egy csöppet se... csak a lélekzés... és igen, de milyen furcsa ez... egy, kettő, három, négy... milyen hüsen csöppög valami az arcomra, arról a kosárról... Ez a kloroform, ugy-e?... hogy én most el fogok aludni?... azonnal?... mire huszonötöt számolok?... de-hogy, tanár ur, az lehetetlen, hiszen éppen ellenkezőleg... egyre éberebb és élénkebb leszek ettől, mintha részeg volnék... és milyen különös... a szívem... a szívem... hogy dobog, milyen hangosan és külön... igen, arrafelé, lejebb... egy külön szív dobog, fölem egészen függetlenül... és egyre messzebb dobog... és egyre különál-lóbban és hangosabban... és el-hagynak engem a kezem is meg a lábam is elszibbadnak...

Igenis, számolok... igenis méltóságos tanár ur, bocsánatot kérek, csak-hogy azt hiszem, hiába... én még soha nem voltam ennyire ébren... én még soha nem figyeltem meg ilyen élesen és körül-ményesen, ami velem történik... én tudom, hogy a kedvesnővér most ide tolta az asztalkát, amin a kések vannak meg a csipeszek, meg azok az éles görbe drótok... és, hogy a méltóságos ur lassan mosakszik és álarcot vesz fel és a homlokára villanylámpát. És a másik doktor ur, aki a kezemet leszíjazta... És a kedvesnővérek, akik olyan halkán járkálnak és minden milyen fehér és tiszta és behallatszik a villamos... Én még soha ennyire nem voltam ébren.

Igenis... öt, hat, hét nyolc... Most akár el is lehetne kezdeni, nem érzem a kezem és a lábam... jöhetnek a kések és a csillogó fogók... és a gézek, a katlan, amiben víz fortyog... aqua destillata... antiseptikum... baktericid. Méltóságos tanár ur... méltóságos tudomány... milyen nagyszerű dolog... miattam és velem, az egész dolog, ami itt történik egy emberrel... az egész emberiség... évszázadok óta... az egész föld ke-rekségén... én értem, miattam, hogy megmentsenek... Kilenc, tíz, tizenegy, tizenkettő...

Nem fogok elaludni, nem is akarok. Odakiint uccák kanvarodnak, jól tudom, bár nem vagyok ott, autó fut, boltajtó csapódik... Csatornában szalad a szenny, a korzón kacérokodnak... Még odébb a Kristóf tér, jól tudom, ott van, pedig én itt vagyok és talán nem is vagyok többé... még odébb az Andrássy ut, a Városliget, aztán kanyargó sínek, messze váltók, semafor, Rákosszentmihály, vete-ményes táblák... mind ez ott van a helyén van, terjed és nyulik, messze, egyre messzebb, csak ez van, mert én már nem vagyok... Tizenhárom, tizennégy, tizenöt.

Csak ez van, egyre inkább, egyre biztosabban, egyre szélesebb gyűrűkben, egyre tágulva... Rákosszentmihály... azután Komárom, Bécs, Berlin, Párizs. A hullám-gyűrű szétlapul... ez már az Óceán... az ott egy fárosz, vil-lanykévéit a süket feketeségbe ontja... Amerika... itt már nincs tovább, ha visszafordulni nem akarok... de nem lehet, hová fordulnék vissza, ház én már nem vagyok... csak előre... Tizenöt, tizenhat, tizenhét.

Ez a hold, ez meg a bolvgók, a nap... tovább. A Véga, Aelyone... állócsillagok... ködfoltok és Tej-t... Hát aztán? Aztán is csak

Van, aztán is Terjed még... terjed bizony, a lelket nem állítja meg semmi... az akarul megy tovább... De meddig? éppen ez a kérdés... Amig majd nem lehet tovább... de mi lesz ottan, ahol nem lehet tovább? Csak akkor nem lehet tovább, ha ott egy fal van... De ha fal van... akkor milyen vastag ez a fal... ha pedig nincs fal, akkor... akkor hol van ez a fal?

Tizennyolc, tizenkilenc... hehe-he, ez nagyon mulatságos, ezzel a fallal, ami ha nincs, akkor van, ha pedig van, akkor nincs. De hiszen ez nyilvánvaló képtelenség, nonszensz, ennek semmi értelme, ez tehát nem is lehet valóság. No, de viszont, köröskörül, a legszélbe, legnagyobb hullámgyűrű, amibe mind a többi bele van foglalva... éppen ez a legnagyobb gömbalak... éppen ez az a bizonyos értelmetlen és képtelen és lehetetlen, tehát nem is létező agyrem... Azám, csak-hogy az a baj, hogy ebbe a lehetetlenségbe van belefoglalva az is, amiből kiindultam, a lehetséges és létező... Mert az az ember, aki ott ül, a fal előtt, ami nincs, mert muszáj neki lenni... az az ember éppen olyan messze van entőlem, mint én ötle... tehát annak az embernek a számára én és ez a létező valóság itten körülöttem éppolyan képtelen és értelmetlen nonszensz, fából vaskarika, lehetetlenség, mint nekem ő meg a fal, ami előtt ül, aminek lennie kell, mert különben nem lehet megállni, de nincs, mert ha van, akkor milyen vastag? Husz... huszonegy... huszonkettő... millió... méter...

Hahaha! Milyen világos! Milyen egyszerű... Hogy én... meg a izé... ez itten ez az egész... méltóságos ur... és ezek milyen komolyan viszik... mint-ha ők világosan volnának... és léteznek, nyilvánvaló... hogy aszongya, aludjak el... hahaha... nevetésges... hogy aludjak el... mikor én nem is vagyok... és ők sícsene... huszonnégy... husz-o-o-on... nnnnn nnnnn... ööööö... ö.. öö.. ö..

Karinthy Frigyes

— Nincsićs külügyminiszter Kikindán, Kikindáról jelentik: Nincsićs külügyminiszter vasárnap Kikindára érkezik, ahol résztvesz a Nemzeti Szállóban megtartandó radikális-párti nagygyűlésen. A gyűlésen résztvesznek a vidéki szervezetek kiküldöttjei is.

— Rodics érsek kinevezte a bánáti püspöki konzisztórium tagjait. Beeskerekről jelentik: Rodics Rafael érsek, bánáti apostoli adminisztrátor kinevezte a bánáti püspöki konzisztórium tagjait. Konzultórok lettek a következők: dr. Kovács István beeskereki plébános, pápai prelátus, Wagner Ferdinánd eleméri esperes-plébános, Engel Ferenc pápai kamarás, a beeskereki konviktus igazgatója és Gerőfi Miklós bókai plébános. Amig eddig a konzisztórium tagjai időről-időre hívták össze Beeskerekre, addig a most kinevezett új és végleges konzisztórium tagjai állandóan Beeskereken fognak tartózkodni és a konzisztórium elnöke dr. Kovács István lesz.

— Főszolgabírói kinevezés. Beeskerekről jelentik: Jovanovics Milenkó kovini főszolgabírói felmentették állásától és helyébe Rantszavljevics Mita volt kovini főszolgabírói nevezték ki.

— Szabadiábra helyezték a petrovaradini polgármestert. Megirtuk, hogy a noviszadi ügyészség izgatás miatt letartóztatta Grgincsevics Vilim petrovaradini polgármestert. Mint Noviszadról jelentik, az ügyészség Grgincsevics kedden szabadiábra helyezte.

— A Pribicevics-párt is beadta Noviszadon a jelölőlistát. Noviszadról jelentik: A keddi napon — amikor a jelölések határideje lejár — utolsónak a noviszadi független demokrata-párt adta be listáját. Listavezető: dr. Lukinics Edo igazságügyminiszter. Noviszad városi és járási jelölt: dr. Boksán Milos ügyvéd Noviszad, helyettese: Grigorievics Szima földművelő Deszpot-szentiván. Zsablyai és itelli járási jelölt: Zsakics György mérnök Tittel, helyettese: Ognyanovics M. András tanító Sajkasszentiván. Sztarapalanika járási jelölt: Jurisics Pavle nyugalmazott ezredes Beograd, helyettese: Batyanov Pera dobrovoljac Parag. Sztaribec-eji járási jelölt: Dobanovacski Pál nyugalmazott főispán Szrbobrán, helyettese: Grnics Zsarkó tanító Sztaribecsei.

— Tovább obstruáltak a bécsi szocialisták a házbertörvény módosítása ellen. Bécsből jelentik: Az igazságügyi bizottság ülésén is megakadályozta egy szocialista szónok, aki a napirendhez szolt hozzá, hogy a házbertörvény módosítására vonatkozó keresztényszocialista javaslat tárgyalásra kerüljön. A bizottság legközelebbi ülését írásbeli uton fogják közölni. Parlamenti körökben azt hiszik, hogy a pártok meg fognak egymással alkudni, még pedig azon az alapon, hogy a békebeli lakásbérek ezerszeresét fogadják el.

— Az országos főrabbi szubotikai beiktatásának programja. A szubotikai zsidó hitközség előjárósága nagy-szabásu előkészületeket tesz dr. Alkalay Izsák országos főrabbi szubotikai felavatásának ünnepségére, amelyet e hó 18-án, vasárnap tartanak meg. Az ünnepség programja a következő: Vasárnap délután 1 óra 30 percek az országos főrabbi fogadtatása a vasútállomáson. A főrabbit megérkezésükor Gyorgyevics Dragoszláv főispán üdvözlő a város nevében. Délután 2 óra 30 percek fogadtatás a zsidó templom bejáratánál, amely alkalommal a hitközség nevében dr. Klein Adolf elnök üdvözlő az országos főrabbit. Ezután következik az ünnepi istentisztelet. Dr. Gerson József főrabbi üdvözlő beszédet mond, Basser József főkántor s a teljes énekkar templomi énekeket ad elő, dr. Alkalay Izsák országos főrabbi ünnepi beszédet tart. Délután 4 órakor tisztelegő küldöttségek fogadása a város háza kis tanácstermében. A küldöttségek felvonulása előtt Gyorgyevics Dragoszláv főispán átnyújtja özvegy Hartmann Rafaelnének a királyi kitüntetést. Este 8 órakor az országos főrabbi tiszteletére ünnepi bankett lesz a Bárány-szálló éttermében. Az ünnepségeken nagy számmal vesznek részt a vajdasági hitközségek kiküldöttjei is, akik vasárnap, január 19-én konferenciát tartanak a zsidó hitközség tanácstermében.

— Rodics érsek pápai kitüntetésé. Beogradból jelentik: A pápa kitüntette Rodics Rafael beogradi érseket a Pallium-talárral. A Pallium a legnagyobb egyházi kitüntetések egyike és csak a legfőbb papi méltóságok kapják.

— Halálozás. Kikindáról jelentik: Jurkovszky Józsa hetvennyolc éves nyugdíjas tanítónő hosszas szenvedés után Kikindán meghalt. Nagy részvét mellett temették el.

— A lefoglalt csantavíri hagyatéki földek. Csantavírről jelentik: Az agrárreform-bizottság a napokban arról értesítette Csantavir községet, hogy a Tóth-Kovács által hat évvel ezelőtt végrendeletileg hagyományozott 80 hold zántóföldet, az agrárreform céljaira lefoglalta. A csantavíriek, akik a hagyományozott földet a végrendelező akarata szerint szegényház felépítésére akarták felhasználni, küldöttséget menesztettek az agrárreform miniszterhez, hogy ezt a sérelmes intézkedést vonja vissza.

— A szubotikai letartóztatások ügye a magyar nemzetgyűlés előtt. Budapestről jelentik: Dr. Szabó Sándor egységspárti képviselő interpellációt készült intézni a kormányhoz, hogy hajlandó-e a kormány Jugoszláviában a letartóztatott magyarpartii vezetők helyzetének enyhítése érdekében lépéseket tenni. Szabó, aki még akkor, amikor nem szerzett tudomást a magyarpartii vezetők szabadlábra helyezéséről, az interpellációt visszavonta és a következőket mondotta interpellációjának visszavonásáról: Interpellációm beteriesztésétől azért álltam el, mert délelőtt arról értesültem, hogy ugyanebben a kérdésben Eckhardt Tibor készül interpellálni. Az én álláspontom az, hogy ezt a kérdést úgy kell kezelni, hogy a jó szomszédi viszony Magyarország és Jugoszlávia között ne szenvedjen általa. Az illetékes tényezőknél való információ-dásaim során meggyőződtem arról, hogy a magyar kormány meg fogja találni a legalkalmasabb módot e súlyos probléma kedvező megoldására.

— A bíróságok választási szünete. A választási törvény rendelkezései szerint a választás napját megelőző tizenöt — és választás napját követő három napon át törvénykezési szünetet kell tartani. Miután a választás február 8-ra van kitzűzve, ennél fogva a bíróságokon a törvénykezési szünet január 24-én kezdődik és február 11-ig tart.

— Zsidó szintársulat érkezik a Vajdaságba. Noviszadról jelentik: Kedden Noviszadon jrt Traube Nándor, a vilnai zsidó zsargonszínház impresszáriója és a színházterem befogadóképessége iránt érdeklődött. Az impresszárió Noviszadról Beogradba utazott. Traube a vilnai zsidó szintársulat márciusi vajdasági vendégszereplését készíti elő. A zsargonszínház Noviszadon, Szubotican, Szomborban és a Vajdaság egyéb nagyobb városaiban fognak előadásokat tartani.

— Bányászstrájk fenyegeti Angliát. A Morning Post szerint Angliában nagy szénbányászstrájk fenyeget, mert a derbyshirei bányászok visszautasították a bányatulajdonosok ajánlatát. Ez a döntés közvetlenül 20.000 munkást érint. Cook bányászövetségi titkár kijelentette, hogy a bányászok szervezetének történetében eddig még nem volt példa hasonló komoly válságra.

— A noviszadi gimnázium Szent Száva-ünnepélye. A noviszadi gimnázium e hó 27-én este a »Sloboda« nagytermében Szent Száva-ünnepélyt rendez. Ugyaneznap délelőtt 11 órakor az iskola dísztermében is ünnepélyt tartanak.

— Január 20-án megkezdődnek a jugoszláv-olasz tárgyalások. Beogradból jelentik: Surmin kereskedelmi miniszter elnökletével a kereskedelmi minisztériumban konferencia volt, amelyen résztvettek Ribarzs Ottokár meghatalmazott miniszter, Avramovics a közlekedésügyi miniszter helyettese, Todorovics a kereskedelemügyi minisztérium államtitkára és Dimitrijevics vámvezérigazgató. A konferencián a fiemei vasúti és kikötői megegyezésről tárgyaltak, amely a január 20-án újból megkezdődő olasz-jugoszláv konferencián kerül végleges döntésre. A jugoszláv delegáció Ribarzs Ottokár vezetésével január 19-én indul Velencébe.

— A szrnaosok Csapljanban megtámadták a demokrata-párt jelöltjét. Beogradból jelentik: A demokrata-párt főbizottsága távirati értesítést kapott, hogy Csapljanban a szrnaosok megtámadták és inzultálták Grgylic Vazult, a demokrata-párt jelöltjét.

— Hintóadó. Szentáról jelentik: Az állami adóhivatal felszólítja a hintótulajdonosokat, hogy minden négykerekes hintó után 500 dinárt, minden kétkerekes hintó után 200 dinárt, január hó 15-ig fizessenek be az állami adóhivatalhoz. Aki a kijelölt időig ezt az illetéket be nem fizeti, azt ötszörös bírsággal sújtják.

— **A bécsi Anker-kenyérgyár vezérigazgatóját nem bocsátották szabadon.** Bécsből jelentik: Fried Artur, az Anker-kenyérgyár vezérigazgatója, akiért szabad ábrahelyezése esetén a vállalat 50 milliárd kauciót ajánlott föl, még mindig az ügyesség foglya a rabkórházban. Az Anker-kenyérgyár üzemi tanácsa tegnap gyűlést tartott és egyhangulag tiltakozott a vezérigazgató le tartóztatása ellen, bizalmát fejezte ki és azt a határozatot hozta, hogy amennyiben a vállalat mostani igazgatósága kénytelen volna lemondani, mert a kormányhatóság állami felügyelet alá helyezni az üzemet vagy kormánybiztost nevezne ki, az üzemtanács megtagadná a munkát.

— **Tíz jelölőlistát nyújtottak be a felsőbányai kerületben.** Kikindáról jelentik: A kikindai törvényessékhez hétfőn a disszidens-radikális és Pribicevics-párt betérjesztette listáját, amelynek listavezetője dr. Maties Mita kórházi orvos. Ugyancsak betérjesztette jelölőlistáit a szerb köztársasági párt is, ugy. hogy összesen tíz urna lesz a választáson a felsőbányai kerületben.

— **Kinevezés.** Csantavirról jelentik: Paukovits Milán csantaviri aljegyző leköszönt állásáról. Helyére az alispán Périy Emilt nevezte ki aljegyzőnek.

— **Dél-Afrikában az állami bank a papírpénzt újból köteles lesz aranyra beváltani.** Londonból jelentik: A dél-afrikai kormány elhatározta, hogy július 1-től kezdve ismét kötelessévé teszi az állami banknak, hogy a bankjegyeket bárkinek kívánságára teljes aranyértékre tartozik beváltani.

— **A dán hadügyminiszter kioktatta a hadsereg főparancsnokát.** Kopenhágából jelentik: A múlt nyáron Ra-mussen hadügyminiszter, aki pártállásra nézve szociáldemokrata, a parlamentben törvényjavaslatot nyújtott be a dán hadsereg és a flotta leszereléséről olyképpen, hogy csupán a határok őrzetere maradjon 5—6000 fegyveres ember mintegy rendőri szolgálatra. Erőből a tervről Swulff tábornok, a dán hadsereg főparancsnoka, újévi napiparancsában elítélően emlékezett meg s olyanfélét talált írni, hogy a hadsereg és a flotta leszerelése naiv vállalkozás. Rasmussen hadügyminiszter erélyesen leintette Swulff tábornokot és kitanította, hogy ne ártsa magát bele a miniszter dolgába.

— **Az adai zsidó Nőegylet műsoros bálja.** Az adai izr. Nőegylet szombaton este műsoros táncestélyt rendezett. A műsor keretében előadták Fazekas Imre „Cirkusz” című egyfelvonásos drámáját Schlésinger Manó, Fischer Erzsike és Láng Mihály ügyes közreműködésével. Az „Öfensége szobája” című egyfelvonásosban Fränkel Ignác, Müller Annuska és Spiegel Béla voltak jók. Fränkel Rózsika és Fränkel Ignác táncszámokat adtak elő nagy sikerrel. A „Cirkusz”-ban előforduló románc zenéjének szerzőjét, Piller György római katolikus főkantort a közönség lelkesen ünnepelte. A konferansz szerepét Epstein Árpád ötletesen látta el.

— **Halálos szerencsétlenség a lakodalmas menetben.** Szombathelyről jelentik: Szombaton délután az evangélikus temlom előtt egy lakodalmas menet felvonulása közben súlyos szerencsétlenség történt. Az egyik kocsin előtt, amelyen a násznép ült, a lovak megbokrosodtak, a kocsi feldült és Bauer Lajos kocsis oly szerencsétlenül esett le, hogy koponyatörés következtében hamarosan meghalt. Halálosan sérült a kocsiból kiesett Hajdinák Imre szombathelyi szabósegéd is, aki reggelre agyrázkódás következtében szintén meghalt.

— **Tűz Kolut községben.** Mint Kolutról jelentik, ott hétfőn délelőtt a vasútállomás közelében kigyulladt egy parasztház. A tűz rohamosan terjedt és mire a tűzoltók eloltották, a szomszédos ház is leégett.

— **Véres mulatság.** Sidről jelentik: A szerémségi Adasevci községben mulatott Nyabác Lyuba ötvennégy éves földbirtokos és Mranc Stévo negyvenkét éves ga-dalkodó. Mulatozás közben szóváltás keletkezett köztük, amely egyre hevesebbé vált, míg Nyabác egyszerre felkapott egy székot s meg akarta vele ütni pajtasát. Mranc bicskát rántott és halántékán szurta Nyabácot, akit halálos sebével a sidi kórházba szállították. A gyilkos elmenekült, a rendőrség keresi.

— **Orosz-lengyel határcídem.** Moszkvából jelentik: Charkovi jelentés szerint egy negyven tagból álló lengyel osztag átlépte a határt és fegyveres harcba elegyedett az orosz határvörökkel. Egy lengyel elesett. Az oroszok végül visszavetették a határon a lengyel osztagot. A szovjetkormány diplomáciai lépéseket tett a határcídem ügyében.

— **A fajvédők súlyos vereséget szenvedtek Békéscsabán.** Budapestről jelentik: Békéscsabán hétfőn választották meg titkos szavazással a városi képviselőtestület tagjait. A választásokon a liberális ellenzék és a munkásság közös listája abszolút többséget kapott. A fajvédők csak két képviselőt tudtak behozni.

— **Utjavítások.** Vinkovcéről jelentik: A Noviszádtól Petrováciig és Palánkáig húzódó 19 kilométer hosszú műút javítását a napokban megkezdték s tavasszal adják át az új műutat a forgalomnak. A vukovári alispán hivatal rendelkezése a Vinkovcától Tovarnikig és innen Sidig terjedő műút javítását is megkezdik január végén.

— **Vasuti szerencsétlenség Csehszlovákiában.** Prágából jelentik: Hétfőn a Kolin-Ledecko vonalon egy motoros hajtány összeütközött egy tehervonattal. A forgalmi főnök s a prágai államvasutak igazgatóságának egyik főfelügyelője meghalt, a hajtány vezetője megsebesült. A vizsgálatot megindították.

— **Földrengés Törökországban.** Angorából jelentik: Ardahanban a január 10-ére virradó éjszaka szakadatlan egymásutánban földrengéstől eredő lökéseket éreztek. Több falu rombadőlt. Sokan meghaltak.

— **A rádiótelefon a bécsi rendőrség szolgálatában.** Bécsből jelentik: A rendőrfőnökség fontos újítást fog már a napokban életbe léptetni. Rádió-felvevőkészülékeket rendez be az egyes kerületi rendőrkapitányságok, illetőleg őrszobák és a rendőrfőnökség központja között, hogy a napnak bizonyos szakaszaiban a központból egyidejűleg értesíthessen minden rendőrállomást szükség esetén az előforduló eseményekről és így azonnali meg lehessen indítani a nyomozást.

— **A svéd parlament ünnepélyes megnyitása.** Stockholmból jelentik: A svéd parlamentet hétfőn ünnepélyesen megnyitották. A király rövid trónbeszédet mondott és ebben megemlítette, hogy a véderőreform kérdése a legfontosabb feladat, azután következik az agrárreform és a munkanélküliség enyhítése. A genfi jegyzőkönyvvel a parlament nem foglalozik. A parlament megnyitásakor a trónörökös legidősebb fia, Gusztáv Adolf királyi herceg letette az esküt a svéd alkotmányra.

— **Kiskoruak tolvajbandája.** Szentáról jelentik: A rendőrség vasárnap egy gyermekbetörőbandát kerített kézre. A banda tizenkét-tizenégy éves gyerekekből áll, akik a napokban a Wiener-féle üzletbe, néhány héttel ezelőtt Fekete és Sauer fűszernagykereskedésébe és a nagytrafikba törtek be. A rendőrség átadja őket a fiatakoruak bíróságának.

— **Beogradban megdrágult a kenyér.** Beogradból jelentik: A beogradi pékek felemelték a kenyér árát. A fehér kenyér kilója hét, a barna kenyéré hat dinárba került.

— **Elfogott román rablóvezér.** Bukarestből jelentik: A Floreaska-negyedben a rendőrség valóságos megostromolt egy házat, ahova egy üldözött rablóbanda menekült. A harcban egy rendőr meghalt és egy rabló beszesült a rendőrök kezére került. A többi rabló elmenekült. Az elfogott rablóban fölismerték Munteanu híres rablóvezért, akit már egyszer elfogtak, de akkor sikerült elmenekülnie.

— **Csehszlovákia elzárkózik a lengyel szén tömeges behozatala ellen.** Prágából jelentik: A gazdasági tárgyalások Csehszlovákia és Lengyelország között válságos pontra kerültek, mert a lengyel delegáció előállt ugyan attól a követeléstől, hogy 5.5 millió tonna lengyel szenet exportálhasson Csehszlovákiának, de még mindig évi 2 millió tonna beviteli kontingenst követel, amit a cseh delegáció nem hajlandó megadni. 1923-ban a csehszlovákiai szénbányásztrájk idején tíz nap alatt 720.000 tonna szenet importált Csehszlovákia a lengyel bányából, a következő évben pedig csak 560.000 tonnát, ilyen körülmények között a csehszlovákiai bányatulajdonosok tulságos nagyok találják a követelt kontingenst.

— **A Hegyeshalmy-család rágal-mazási püre Peyer Károly ellen.** Budapestről jelentik: A törvényessék kedden kezdte meg annak a rágalmazási pörnek a tárgyalását, amelyet Hegyeshalmy Lajos volt kereskedelmi miniszter és veje, Alszeghy Béla volt szénkormánybiztos indítottak Peyer Károly szociáldemokrata nemzetgyűlési képviselő ellen. Peyer a Népszava 1923. április 21-iki számában megírta, hogy Hegyeshalmy miniszter kinevezte vejét szénkormánybiztossá és míg a szénkormánybiztos a régi szénkereskedőknek nem utal ki elegendő szenet, addig bőségesen ellátja szénrel az ujonnan alakult Ferro-Cardulon szénkereskedelmi részvénytársaságot, mégpedig azért, mert emögött Hegyeshalmy fia rejtőzött. A cikk szerint a Hegyeshalmy-család milliókat keresett a szénkormánybiztos-vó és a szénkereskedő-fiu szénüzletén. Peyer ügyvéd, dr. Györki Imre a bizonyítás elrendelését kérte, aminek a bíróság helyet is adott és a tárgyalást elnapolta.

— **Szerencsétlenség munkaközben.** Takács János negyvenkét éves szubotikai munkás kedden szököt vitt fel a padlásra. A padláslépcsőről leesett és jobb lábát eltörte. A mentők beszállították a kórházba.

— **Betörés Noviszadon.** Noviszadról jelentik: Babics Tósa Temerini-ut 54. számú hentesüzletébe ismeretlen tettesek éjjel behatoltak és 2000 dinár értékű hentesárut és 300 dinár készpénzt vittek el. A betörést ácsvaskapocs segítségével követték el, amelyet a betörők otthagytak az üzletben. A rendőrség megállapította, hogy az utóbbi időben számos betörést hajtottak végre hasonló szerszámmal és a nyomozást ilyen arányban indította meg.

— **Halálugrás a vonatról.** Mitrovicáról jelentik: A Zagrebből Beograd felé haladó személyvonatról, mikor még mozgásban volt, a szerémségi Lacserak állomáson Banyesz Ljubica ötvenhét éves lacseráki asszony leugrott. Az asszony olyan szerencsétlenül ugrott le, hogy a vonat kereké alá került. A kerekék levágták mindkét lábát. A mentők a mitrovicai kórházba akarták szállítani, de utközben meghalt.

— **Noviszadon nagyszabású adóeltitkolások ügyében folyik vizsgálat.** Noviszadról jelentik: A noviszadi tartományi pénzügyigazgatóság megbízásából Bugarszky Tódor pénzügyigazgató-sági inspektor újév után néhány nagyobb noviszadi ipar- és kereskedelmi vállalatnál kiszállt, hogy személyes meggyőződést szerezzen, vajjon az év végével beadott forgalmi adóvallomás fed-e a tényállást. Bugarszky inspektor kísérletképen Noviszad öt legnagyobb cégénél tartott ilyen vizsgálatot és egynek kivételével, — ahol a vallomás teljesen megegyezett a tényleges forgalommal,

— **megdöbentő mérvű és nagyságu adóeltitkolásra jött rá.** Az egyik cég öt és fél millió dinár évi forgalmat mutatott ki, míg a valóságban, — saját üzleti könyvei szerint — harminc millió dinár forgalma volt. Egyik cég megtagadta a pénzügyigazgatósági inspektor-nak a könyvek felmutatását. Bugarszky inspektor eljárásáról jelentést tett a pénzügyigazgató-nak, aki a jelentést a pénzügyminiszterhez terjesztette fel és egyuttal intézkedni fog a szükséges jövedéki kihágási eljárás megindítása ügyében. Bugarszky Tódor inspektor a városban tovább folytatja más cégeknél is a vizsgálatot s hír szerint más városokban is vizsgálatot tartanak.

— **A topolai gazdaköri ifjuság bálja.** Topoláról jelentik: A topolai gazdaköri ifjuság január 18-án a Központi vendéglő nagytermében táncmulatságot rendez.

— **Szerelmi dráma Budapeston.** Budapestről jelentik: Vasárnap éjszaka a Hadnagy-uca lakói két egymásután gyorsan elhangzott lövésre lettek figyelmesek. A 18. számú ház előtt pár pillanatig tartó élesebb hangú szóváltás előzte meg a lövéseket. A Hadnagy-uca-ban sétált Róth Margit huszonöt éves háztartásbeli leány egy orvossal. Amint a 18. számú ház elé értek, melletük termett a leánynak régi udvarlója, Winter Vilmos negyven éves aranyműves. Szóváltás támadt a leány és Winter között, majd Winter hirtelenül egy Frommer-pisztolyt rántott elő és a leányra lött. Azután pár lépést hátrált, még egy lövés zaja hallatszott és az aranyműves hangos jajszóval terült el az uca-kövezeten. A leányt a lövés a mellkasán érte, az aranyműves pedig a szíve alatt lötte meg magát. A leányt a társaságában levő orvos bérkocsiba ültette és bevitte a Rókus-kórházba. A mentők Winter Vilmost is beszállították a Rókus-kórházba, ahol meghalt. Róth Margit állapota életveszélyes.

— **Ujabb francia-belga gazdasági tárgyalások.** Párisból jelentik: Az In-transigeant jelentése szerint francia és belga gazdasági szakértők Brüsszelben összeülnek, hogy alapot keressenek francia-belga kereskedelmi szerződéses újabb tárgyalásokra. Theunis belga miniszterelnök, aki ezidőszent mint a szövetségesek pénzügyminiszteri konferenciájának egyik résztvevője van jelen Párisban, a tárgyalások újrafelvétele dolgában megbeszélést folytatott Herriot miniszterelnökkel és Raynaldy francia kereskedelemügyi miniszterrel.

— **Angliát Lord Cecil képviseli az ópiumkonferencián.** Londonból jelentik: A Genfben január 19-én kezdődő ópiumkonferenciára Lord Cecil neveztek ki brit delegátussá lord Salisbury utódjául, akit legutóbb vadászat alkalmával baleset ért.

— **Megnyílt a Bácsme gyei Napló noviszadi fiókkiadóhivatala.** A Bácsme gyei Napló Noviszadon Wilson-tér 7. alatt (telefon 580. szám) diszes és modern fiókkiadóhivatalt rendezett be, ahol egyuttal a Bácsme gyei Napló noviszadi szerkesztősége is van. A fiókkiadóhivatal kirakatába minden nagyobb világ-vagy országos eseményről kifüggesztí a legújabb híradásokat.

A fiókkiadóhivatal előgád a Bácsme gyei Napló-ra előfizetéseket, felvesz hirdetéseket, apróhirdetéseket, felvilágosítást ad minden közérdekű ügyben. Fiókkiadóhivatalunk legközelebb modern könyv- és zeneműkereskedéssel bővül, hirdlap- és hirdetési irodát létesít, ugy, hogy ott bármely bel- vagy külföldi lapra elő lehet fizetni vagy hirdetést feladni.

A Bácsme gyei Napló fiókkiadóhivatalában tökéletesen működő Broadcasting rádiógép van felszerelve és ott hetente többizben hangversenyeket tartunk, a melyeket idejekorán jelezni fogunk.

A fiókkiadóhivatalunk elvállalja minden hangverseny, bál, mulatság jegy-árusítását.

Kéjgyilkosság Berlinben. Berlinből jelentik: A volt dragonyoskaszárnya udvarán hétfőn egy ruhátlan fiatal nő holttestére találtak, amelynek a koponyája éles szerszámmal be volt törve. A vizsgálat megállapította, hogy kéjgyilkosság esete forog fenn. A huszonhat-huszonnyolc évesnek látszó nő kilétét eddig nem sikerült megállapítani.

A suboticei zsidó patronázs egyesület a gyermek otthona javára január 17-én szombaton esti 8 órai kezdettel a **Bárányszálloda** termében műsoros bakfislát rendez.

Megújultak a harcok Peking birtokáért. Shanghai-ból jelentik: **Sun-C-un-Csang, Cse-Kiang** és **Fu-Kien** kormányzója, Shanghai ellen vonul, minden bizonnyal azért, hogy **Csi-Sien-Juant, Kiang-Su** volt katonai kormányzóját abban támogassa, hogy elűzze **Csang-Juen-Minget**, akit a pekingi kormány **Shanghai** katonai kormányzójává nevezett ki. **Csang Juen-Ming** csapatait a francia telepítvény határáig űzték vissza. A shanghai-önkénteseket fegyverbe hívták, francia tengerészcsapatok is partraszálltak. A külföldi telepítvények határára lévő uccákat elbarrikádozták, hogy megakadályozzák a katonáknak a telepítvényekre való beözönlését. A falvakból a menekülők ezrei özönlenek.

Dr. Schilling Endre ügyvédi irodáját Budapesten V. ker., Nádor-utca 13. I. em. 7a alá helyezte át.

Csakis »Kelló« nemes likőrirel a legjobbak.

Jó alkalom. 12 darab eredeti perzsaszöveg, kicsi és nagy, melyek a szállítmányból kiválasztott megmaradtak, eladók Halbrohr és Társa szállítócégnél Subotícán, ahol azok szerdától szombatig megtekinthetők.

KINTORNA

Két paraszt találkozik Topolán. Az egyik tehenet hajt maga előtt.
 — Hová haiti kend azt a tehenet? —
 kérdi az egyik.
 — A ludoktorhoz.
 — Megpuffadt?
 — Nem a?
 — Sorvadása van?
 — Dehogy.
 — Száj- és körömfájása vagy?
 — Nincs ennek.
 — Hát mi baja van?
 — Semmi.
 — Hát akkor miért hajtja Kend a ludoktorhoz?
 — Mer' az övé ...

A Steiner-cukrászdában fiatal leány ül egy fiatalemberrel. A kisasszony duzzog valamiért, de a lovag annál kedvesebb igyekszik lenni.
 — Gyertünk, — mondja a hölgyike zordonan.
 — Maradjunk még egy kicsit, — könyörög az ifjú.
 — Nem maradok! Sétálni akarok! Ma még nem voltam levegőn.
 — Ne mondjon ilyet, hiszen egész délelőtt a korzón mázskált. Az nem levegő?
 — Nem!
 — Hát akkor mi a levegő magának?
 A hölgy dühösen felel:
 — Maga!

KÖZGAZDASÁG

Faipari ankét Beogradban

Beogradból jelentik: Az erdőügyi minisztérium kezdeményezésére most nyílt meg a faipar válságának leküzdésére összehívott ankét, az érdekelt gazdasági szövetségek és minisztériumok küldötteinek részvételével. A konferenciát **Zserjav** erdőügyi miniszter nyitotta meg és közölte a tárgyalásra kerülő problémákat: a hitel, a vám- és a vasuti tarifa kérdéseit. Ezután **Marinkovics** mérnök olvasta fel jelentését a faipar helyzetéről. A referátum szerint az ország minden száz lakosára negyvenöt hektárnyi erdő jut. A faexportnak tehát nagy a lehetősége. A múlt évben a kivitel huszonöt százaléka faipari termék volt, több mint két milliárd értékben exportáltak tűzfát, épületfát, vasuti talpfát, áztatókivonatot, tannint. Mindamellett a faipar válságban van. Nagy vállalatok tönkremennek, a produkció hanyatlak. A gazdasági élet a háború után olyan expanzivitást mutatott, hogy most ez nincs összhangban az ország pénzügyi viszonyaival. Ausztria és Csehszlovákia már kiheverték a válságot és veszélyes konkurenciát jelentenek a jugoszláv faipar számára. Az adóbevételek szempontja is szükségessé teszi, hogy az állam közbelépjen. A jelentést vita követte, majd albizottságokat küldtek ki a hitelkérdés, a közlekedésügy és vámpolitika tárgyalására.

Az egyes albizottságok több javaslatot dolgoztak ki, amelyeket a plenáris ülés elé terjesztettek.

Az egyik javaslat a hitelkérdésre vonatkozik. A **Narodna Banka** ugyanis a faipari vállalatoknak csak kis hitelt nyújtott, minek következtében egy a fakitermelő-mint a fagegmunkáló vállalatok nagy nehézségekkel küzdenek. A faipar fejlesztése érdekében hosszulejáratu hitelek nyújtását követelik, a faipari vállalatok számára.

A másik javaslat a közlekedési és tarifális kérdésekre vonatkozik.

A harmadik javaslat olyan vámpolitikát követel, amely megnehezíti a behozatalát.

A plenáris ülés a javaslatokat elfogadta.

Noviszadi

kényszeregyezségi ügyek

A noviszadi hitelező védegyelet keddi ülésén ismét három kényszeregyezségi ügyet tárgyalt.

Már jelentettük, hogy a vrsaci **Brasovan és Filipovics** vaskereskedő cég eredetileg 30 %-os egyezségeket ajánlott, amelyet kétféle elöb 40, majd 45 százalékra emel fel. A védegyelet ezzel szemben ragaszkodott az 55 százalékos tizenkét hónap alatt, hat százalékos kamatozással kiegyenlítendő egyezségehez, amelyet kellő szavatosság esetén elfogadna.

A cég most elfogadta a védegyelet követelését és szavatossal felajánlotta a vrsaci **Georgievics** Józsa vaskereskedő céget, amely társulni kíván a **Brasovan és Filipovics** céggel és a cég tartozásaiért szavatosságof vállal. Ezen megállapodás lebonyolítása és a pontos leltár felvétele végett a védegyelet hozzájárult a vrsaci törvényszéknél január 17-ére kitűzött kényszeregyezségi tárgyalásnak a bírósági szünet letelte utáni időre való halasztásába.

A védegyelet tárgyalta továbbá **Keller** József mariolai vegyeskereskedő kény-

szeregyezségi ügyét, amelynek bírósági tárgyalása január 17-ére van a belcrkval törvényszéknél kitűzve. A cég elöb 33 százalékos egyezségeket ajánlott fel, amelyet a védegyelet visszautasított, mire **Keller** József 45 százalékra javította ajánlatát. A védegyelet keddi ülésén ragaszkodott 65 százalékos kiegyenlítéshez, amely hat hónapon belül lenne kifizetendő.

Reiter Ferenc szontai textilkereskedő kényszeregyezsége ügyében december 29-ére volt a tárgyalás kifizűve, de a tárgyalás elmaradt és így január 17-ére halasztották.

A noviszadi **Klein** Oszkár illatszerekeskedő **bíróságönkivüll** egyezségekre törekszik. Köriratban arra kérte hitelezőit, hogy fogadjanak el 100 százalékos 24 hónap alatt, kamatmentesen kiegyenlítendő egyezségeket. A hitelezők nagy része az ajánlatot visszautasította, mire **Klein** Oszkár most újabb köriratban arról értesíti a hitelezőket, hogy ajánlatát azzal ismétli meg újra, hogy ha azt most sem fogadják el, úgy a bíróságnál fogja a kényszeregyezségi eljárás megindítását kérni. Kimutatása szerint az aktívák 91.077.71 dinárt tesznek ki. Ezzel szemben a passzívák 192.628.51 dinárt, 1457.75 francia frankot, 328.50 svájci frankot és 27.072.000 osztrák koronát, összesen 227.613.51 dinárt tesznek ki.

A kereskedelmi iparkamarák szarajevói kongresszusa. A szarajevói kereskedelmi és iparkamara köriratban értesíti az ország kereskedelmi és iparkamaráit, hogy a kamarák országos kongresszusát május 14-én és 15-én tartják meg Szarajevóban. A múlt évi zagrebi gazdasági kongresszus úgy döntött, hogy a szarajevói kongresszuson csak a kamarák küldöttei vehetnek részt, de a szarajevói kamara most a többi kamara hozzájárulását kéri ahhoz, hogy a kongresszuson, a fontos tárgysorozatára való tekintettel más kereskedelmi és ipari szaktestületeket is meghívasson. A kongresszus programja a következő: 1. Jelentés a kényszeregyezségi törvény revíziója ügyében. 2. Jelentés a közlekedési viszonyokról. 3. A gazdasági tanács jelentése. 4. Előterjesztés a kamarák kongresszusainak rendjére vonatkozó szabályzatról. 5. A párisi nemzetközi kereskedelmi és iparkamara jugoszláv bizottságának megválasztása. A szarajevói kamara fölhívja a kongresszus résztvevőit, hogy esetleges indítványukat január 25-ig jeltentsék be.

Újabb milliárdos fizetésképtelenségek Bécsben. Bécsből jelentik: Január első öt napján újabb fizetésképtelenségi hullám zördül végig Bécs gazdasági életén. Egész sor különböző fajta vállalat jelentett fizetésképtelenséget és a bécsi kereskedelmi bíróság hat bécsi cég ellen rendelte el ismét a kiegyeztetési tárgyalás megindítását. A passzívák összege különböző, egy-négy milliárd korona. Az államügyészség a kereskedelmi és igazságügyi minisztériummal egyetértésben elhatározta, hogy a **Fischamendi** Művek vezetőhivatalnokai ellen eljárást indít és a bűnösöket letartóztatja. A **Fischamendi** Művek Ausztria egyik legnagyobb vállalata. A bécsi rendőrkapitányság kiküldöttei a gyár telepén házkutatást tartottak és öt vezetőhivatalnokot letartóztattak. A vád ellenük az, hogy a vállalat nagy fa-

anyagának egy részét magánvállalatoknak eladták és egyes kereskedőkkel összejátszottak. Három nagy butorgyár tulajdonosát szintén letartóztatták.

Francia petroleumerdekeltség szerződést kötött a szovjetkormánnyal. Moszkvából jelentik: A nagy-orosz naftaszindikátus a moszkvai szovjet végrehajtótanácsa engedelmével szerződésre lépett egy francia érdekeltséggel, amelynek két év alatt 160.000 tonna benzint és 70.000 tonna kenőolajat fog szállítani. A szerződés értelmében az orosz vállalat ebben az évben 70.000 tonna benzint és 30.000 tonna kenőolajat tartozik szállítani, a többit 1926-ban.

TÖZSDE

A dinár külföldi árfolyamai 1925. január 13.

Budapest deviza 1176—1146, valuta 1172.
 Berlin deviza 6.84—6.86, valuta 6.78—6.82.
 Bécs deviza 1148—1152, valuta 1142—1148.
 Newyork 168.
 Zürich, jan. 13. Zárlat: Beograd 8.35, Newyork 518, London 24.79, Páris 27.78, Milanó 21.68, Prága 15.55, Brüsszel 26, Amsterdam 208.50, Berlin 123 háromnyolcad, Bécs 72.95, Szófia 3.75, Varsó 99.50, Budapest 71.75, Bukarest 2.65.

Beograd, január 13. Zárlat: Páris 296.50—297.50, Newyork 61.50, Genf 1190, Milanó 257—259, Prága 177.75—185, Berlin 14.90—15, Bécs 877—882, Budapest 850—865, Brüsszel 311.75, Bukarest 33.

Noviszadi terménytözsde, jan. 13-án. Irányzat lanyha, forgalom gyenge. Buzában kötés nem volt. Irányár 415 dinár. Tengeri bácskai elvámolt 200 dinár, bácskai fehér 192½ dinár, szerémi 187½/190.

Chikagói gabonátözsde, jan. 13. Buza májusra 184.875, Buza júliusra 156.25, Buza szeptemberre 147.75, Tengeri májusra 129.875, Tengeri júliusra 130.75, Tengeri szeptemberre 130.875, Zab májusra 62.75, Zab júliusra 62.25, Zab szeptemberre 59.25, Rozs májusra 158.75, Rozs júliusra 139.

Newyorki gabonátözsde, jan. 13. Buzza őszi vörös 212.875, Buza őszi kemény 198.875, Tengeri 142.375, Liszt sp. w. el. 750—825. Az irányzat buzánál emelkedő, tengerinél szállard.

MAGYAR
 ÁLTALÁNOS
 KÖSZÉNBÁNYA
 RÉSZVÉNYTÁRSULAT
 BUDAPEST

Ajánl

azonnali szállításra, franko bármely vajdasági állomásra
tatai szenet
felsőgallai meszet
 Vezérképviselőt
EISLER ÉS SIPOS SUBOTICA

SCHICHT-szappan a SZARVAS védjeggyel
 a világ legjobb és használatban legolcsóbb szappana
 Ügyeljen a SCHICHT névre és a SZARVAS védjegyre.

EREDETI

5125

Ötszázezer frank kártérítés megfizetésére ítélték egy orvost, mert a beteg a műtét alatt két liter vért vesztett

Az orvos anyagilag is felelős, ha az operáció nem sikerül

Orvosi körökben feltűnést keltett az a merőben újszerű kártérítési per, amelyet egy párisi újságíró indított Jean Rousseau, gégespecialista, egyetemi tanár ellen. Az újságíró keresetében előadja, hogy az orvos náta mandulaműtétet végzett, mely alkalommal véletlenül két éret átvágott. A hibát azonban csak a késő délutáni órákban vették észre, amikor már hozzávetőleges megállapítás szerint közel két liter vért vesztett. Az elvesztett vér nagysága hetekig ágyhoz kötötte és az az egyszerű műtét, amely rendes körülmények között, mindössze négy-öt napi kezelést igényel, az újságíró öt hétig munkaképtelenné tette.

A bíróság a napokban tárgyalta az ügyet. A bíró először a vádlotként szereplő orvost hallgatta ki, aki erélyes szavakkal tiltakozott a vád ellen, majd asszisztensével és az ápolónővel igazolta, hogy a panaszos volt a legnyugtalanabb beteg, aki rendelésében valaha is megfordult. Az operációra előkészített műszerek olyan hatással voltak rá, hogy valóságos sírógörcsöt kapott. Két-két injekcióval mindkét oldalon érzéketlenítette az eltávolítandó húsréteg körüli részt, azonban az újságíró úgy viselkedett, hogy minden igyekezet ellenére is két ízben olyan helyre szurt, ahol a szövet érzékenyebb és így természetesen nagyobb — de még így is allg számbajelhető — fájdalmat okozott.

— És más, kevésbé körülményes módja nincs az érzéketlenítésnek? — kérdezte a bíró.

— Nincs! Ez az egyetlen mód és ez más normális embernél...

— Ezért a kifejezésért kénytelen vagyok rendreutasítani — szólta rá a bíró — a törvény nem engedheti meg, hogy színe előtt a felek egymást sértegethessék...

— Bocsanatot kérek, — mentegetődzött az orvos — de az operáció közben, dacára annak, hogy asszisztensem és az ápolónő lefogták, több ízben kiszabadította magát a kezükből. Felugrott és így történt meg, hogy a kés a kelletről továbbszaladt és a vénát is megsértette.

— Hogyan lehet az, hogy ön nem vette azonnal észre, hogy az éret átvágta. Hiszen a vérzésnek azonnal meg kellett indulni.

— Vérzés minden operációnál van, mindaddig, amíg a támadt seben var nem képződik. Hyperrollal való gyakori gargalizálás azonban, a legrövidebb időn belül elősegíti a seb nyílásának teljes összehuzódását. A beteg azonban még az operáció után is borzasztó nyugtalan volt, idegesen dobálta magát, miáltal a még nagyon gyengén varas seb felfakadt és a vérzés újból megindult. Ezért azonban engem semmi felelőség sem terhelhet.

A bíróság ezután a panaszost hallgatta ki, aki előadta, hogy már az operáció előtt figyelmeztette az orvost, hogy nagymérvű ideges szivbaja van és kérte, hogy ezt vegye tekintetbe. Négy évig küzdött a világháborúban, tizenhét kitüntetéssel, ami semmiesetre sem lehet gyávaságának bizonyítéka. Ellenben az orvos teljes felületességgel, ideg-bajára való minden tekintet nélkül kezelte. Ő az operáció után panaszkodott, hogy rengeteg vért köp, az orvos még csak ahhoz sem vett magának fáradságot, hogy belenézzen a torkába.

Az asszisztens és az ápolónő kihallgatása után az orvoszakértő véleményére került a sor, aki minden tekintetben igazat adott az újságírónak és ő is felületességgel és nemtörődomséggel vádolta meg az orvost.

A bíróság ítéletében kötelezte dr. Jean Rousseau egyetemi tanárt, hogy a sérültnek ötszázezer frank kártérítést fizessen és egyben a perköltségek erejéig is elmarasztalta.

Az indokolás szerint a bíróság beigazoltnak látta, hogy az orvos nem járt el kellő gondossággal és olyan hibát követett el, amely könnyen a beteg életébe kerülhetett volna.

A TÉL DIVATJA

Rövid szoknya, rövid haj — Kis kalap — Drága prémek
Az estélyi ruha s a testhezálló pyjama

Az a küzdelem, amely a rövid és a hosszú szoknya a kisperemű meg a nagy karimájú kalap favorizálói között hónapok óta elkeseredett módon folyik, — végleges befejezést ugyan nem nyert, — annyi azonban kétségtelen, hogy a rövid szoknya, rövid haj és kis kalapok hívei — egyelőre legalább — feltétlenül főrban vannak.

A kisperemű kalapok viseletét nagyban befolyásolja a hajviselet is, mert hiszen kétségtelen, hogy a »bubifrizurához« sokkal inkább alkalmazkodik, — mint a szélesebb formájú. E téren még mindig dominál a filz, azonban e mellett a bársony, sőt a brokátanyag is alkalmasra talál.

A kis kalapok díszre nagyobbára egyszerű masni, ritkábban a tolltűzék. A nagyobb formájú kalapok díszre ezuttal is a toll. Az értékes kócsag vetekszik a színes paradicsom-madár-tűzékkel, sőt nagy szerep jut a plöröznek is. A plöröz minden eddigi méreteket meghaladó módon dominál s a kalapról lefüggő bogozott struccotoll valóságos boavá formálódik, amely nemritkán tollgallér módjára övezi a nyakat.

A kis kalapok viselői előszeretettel hordják a különféle anyagból. — jobbra színes selveméből készült sál.

Még ma is favorit e téren a batikolt selvem (az egyiptomi ornamensek azonban éppen olyan gyorsan letűntek, mint aminő nagy lendülettel hódítottak rövid idő előtt.) Egyedüli újítása téren a világosabb jórészt fehér selvemmel beszegett sál.

A bundák anyaga természetesen ma is a prém. Az Oroszországgal megkötött kereskedelmi szerződésnek megnyitották Európa felé a Szovjetbirodalom hatalmas prémipiacát, bár ezek a készletek sem elegendők arra, hogy a horribilis keresletet kielégítsék, s ebben találja magyarázatát, hogy a festett, valamint a festetlen nyulszőr s újabban az e célra nevelt németjuhászok gereznája pótolja a nemesebb anyagot.

Ez azonban csak a tömegfogyasztásra vonatkozik. Nyulszőrből imitált hermelin-belépőt nem ölt magára az igazi divathölgy s a borjú-, csikó-, nyul- s kutyaszőrből készült, gyakran merev, könnyen borzolódó s a gyors kopásnak kitett szőrmék mellett nagy előszeretettel vásárolják azokat, amelyeknek anyagát nem a zord Szibéria, hanem a meleg égvő szolgáltatja. A párdúc, le-

párd, puma dus gereznája bő szabásával a duszgadzagok divatiává lett.

Az estélyi, a látogató, sőt az utcai ruhák anyaga ezuttal is a selvem, keskeny és mély kivágással s feltűnően szűk formával.

A cipők brokátból, selyemből és javarészt lakkból készülnek, keskeny lakkperemmel. A színes, vörös, kék, zöld cipők — amelyek soha sem tudtak az igazán előkelő hölgyek divatiává lenni, visszajutottak oda, ahova valók. Házi-cipő lett belőlük.

A frizurák küzdelmében még mindig nagy táborra van a rövid hainál s különösen az ugynevezett »Tutan-Kamen«-frizurát kedvelik. Az estélyi vagy színházi öltözkéhez póthajjal egészítik ki a bubifrizurát s akkor vagy selveméből készült művirágcsokor, vagy pedig tolltűzék palástolja a toldás helyét. Újabban diadém formájú abroncsot is használnak erre a célra, amely a homlokot övezi s fémabroncsból, ötvös-munkával, vagy drágakövekkel van áttörve.

Az estélyi toaletit kiegészítője a felsőkart átövező lapos fémkarkötő is, amelynek apró hüvelvébe kócsag, vagy struccotollat helyez a divatos dáma.

A nagy terjedésnek örvendő selyempyjamak formájában is történt valamicske változás. Az egyszerű zakószabást felváltotta a testhezálló forma s a sima esésű nadrág bokában szűk s rendszerint 3-4 gombbal zárul. A pyjamak anyaga habos ornamentizált selyem.

A batik utján díszített selvem-zsebkendők is eltűnnek lassan a kirakatokból. Selveméből készülnek a divatos zsebkendők is, azonban a díszítésük nem csipke, hanem a sarokban elhelyezett festés. Emberi s állati figurák szolgáltatják a nem éppen izléses díszítést s ha valamiben extravagánsnak ezek a kis festett zsebkendők, az nem más, minthogy teljesen unpraktikusak s egyetlen mosás után hasznavehetetlené is lesznek.

A hócipőt minden otromba alakja ellenére még mindig a »tél divatjához« sorozhatjuk annyi újítással, hogy azok, akik nem csupán a praktikumot keresik a hócipőben, de a feltűnést is, azok világosszürke vagy barnás gumianyagból készített hócipőben csetlenek-botlanak az aszfalton.

Íde tartoznék talán a vastag gyapjúszálból kötött bokavédő is, amelyet

mind sűrűbben látunk a korzókon, bár ezek csakugyan kimondott »sportcipők«.

Az esőernyők terén sem produkált sok újat a téli szezon. Még ma is a rövidnyelű s kis átmérőjű esőernyőket viselik, azonban határozottan izlésesebb formában készülnek azok nevelei. Az egyidőben divatos Budhaszobrok, bulldoggkutyafejek s egyéb öklömnyi maroklatok helyét a kevésbé vastag és több izléssel faragott csontnevelek foglalják el bár még ma is látunk piba-kupak módjára felnyitható esernyő-neveleket a melyek a hódító utra induló démon egész ruge, puder s egyéb kozmetikus-szerek arzenáljának befogadására alkalmasak.

A legyezők alakja jóval nagyobb az eddigiekénél s a divatos hölgy ebben sem ismeri a bölcs mérsékletet, mert a legújabb legyezők sugara meghaladja a félmétert. (Ez a hatalmas selvemfélkör alkalmas arra, hogy egy villanyventilátort helyettesítsen.)

Az ékszerek között egyedül a fülbevaló »fejlődött«. Ezt a fejlődést úgy méltóztassék érteni, hogy nem csupán a függő köve, hanem annak láncja is megnövekedett. Nem tartozik a ritkaságok sorába a kisebb diónagyságú fülönfüggő sem, amely a vállat érve csügg alá a finom veretű arany- vagy platinaláncocskán.

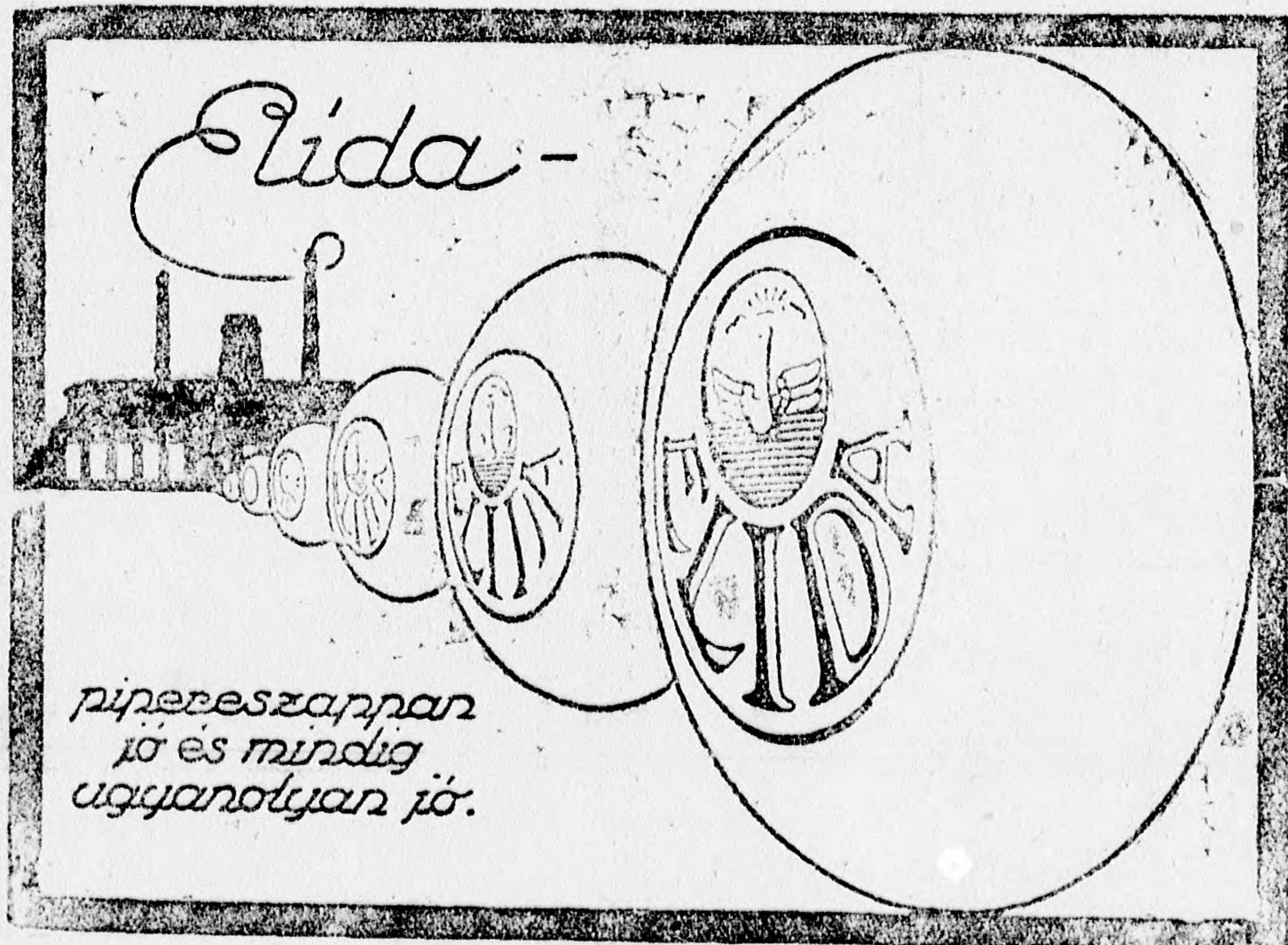
Ékkövek helyett oxidált ezüst-gömböcskéket is viselnek s ebben az esetben hasonló nagyságú s azonos ötvöztű nyaklánc egészíti ki az ékszer-kollekciót. A gyűrűk között nem divatos többé a hatalmas kövel ellátott s inkább az ékkő finoman csipkézett foglalatára helyeznek sulvt.

Nem volna teljes ez a tudósításunk, ha nem említenénk egy pár kurlóztatást is, amelyeknek ugyan minél kevesebb közük van az izléshez. A monoklit viselő hölgy éppen olyan furcsasága a korzónak, mint az, aki kutvanyakláncot ölt, vagy bagariacsizmában tipec a belvárosi aszfalton, maga után vezetve kutyáját, amelynek nem csupán fajtája, hanem színe is alkalmazkodni köteles önagysága szőrmebudás színéhez. Hogy csupán példát említsünk: a silskinbundás, szép és molett asszony »legpaszszolóbb« kísérelje frappáns ellentétül a gracióz és fehér oroszagár...

Ennyi nagyjából a tél divatja, a maga sok furcsaságával és megfizethetetlen áraival...

**Könyvek Zeneművek
Irodaszerek
Vig Zsig. Sándor
Subotica**

321

NYILTTÉR.

„DAMA“

FEHÉRNEMÜSZALON

Tolstojeva (Ódor) ul. 21

Jutányos áron készít: női- és gyermek-fehérneműt, hozott és saját anyagból, azonkívül pyjamákat, ágygarnitúrákat, stórokat stb. a legszebb kézimunkával. 9007

STOPES:

Szerelmi élet a házasságban

című könyve végre teljes nyíltsággal tárgyalja mindazokat a kérdéseket, amekkorák férfiak és nők százai előtt ismeretlenek voltak és amelyekről szülők, pedagógusok és barátok az egyes témák környékén tanál fogva, tövesen értelmezést szegyenérzésből nem beszélnek, holott kötelességük volna a fiatalabb nemzedéknek mindezt kről fevil gosítani és őket fölösleges zűzavaroktól, tévedésektől és kétségbeeséstől meóvni. Csak a nyílt és tiszta igazság az egyedül helyes út ezeknek a kérdéseknek a tárgyalásánál. Stopes könyve az első helyet foglalja el ezen a téren a világhírodalomban; mindeket nem kieégtésére szolgál és igazi szerencse A NŐNEK

Kapható: 322

Vig. Zsig. Sándor könyvkereskedésében Subotica

Ártortómentesen 60 dinár

Értesítés.

Az „Első Vojvodinaí Temetkezési Egyesület” igazgatósága értesíti tagjait, hogy f. hó 10-én tartott igazgatósági ülésén a következőleg határozott.

Egyesületi alapító tagoknak csak azok tekinthetők, kik a mai ülésen hitelesített névjegyzékben foglaltaknak, azzal a kikötéssel, ha fizetési kötelezettségüknek eleget tettek, temetkezési segélyre 1925. január 10. után előforduló haláleseteknél igényt tarthatnak.

A névjegyzékben előforduló oly alapító tagok, kik fizetési kötelezettségüknek még eleget nem tettek, alapító tagoknak csak az esetben fognak tekinteni, ha ebbell kötelezettségüknek folyó hó 20-ig eleget tesznek, az ily tagok kedvezményezettjei csak folyó hó 20-ika után előforduló halálesetekre tarthatnak igényt.

Továbbá értesítjük mindazokat, kik tagokul jelentkeztek — de fel nem vették, az általuk befizetett összeg az egyesület pénztárosánál Zomborčevics István urnál rendelkezésükre áll.

Akik póttagokul felvétetni óhajtiák magukat, kérjük ezután Zomborčevics István, Vujkovic Cvilin Pál és Evtovic Miklós röföskereskedő uraknál jelentkezni sziveskedjenek.

Subotica, 1925. január 13.

278

Elnökség

Értesitem t. vevőimet, hogy legújabb tervezetű meiseni, sevensi és rosenhali porcellánok, Wedgwood és Goldscheider fayancok, berlini, wieni bronz és márványfigurák, Moser üvegek és eredeti olajfestmények érkeztek. Legszebb alkalmi ajándékok.

Balog Lina Subotica.

Felhívás.

Kaufman Ferenc és Haill László suboticaí lakosok ügyfeleim megvették Ognjanov Bránkó suboticaí fűszerkereskedő VIII. kör Crnojevičeva ul. 4 szám alatti házban levő fűszerüzletét, miért is felhivom Ognjanov Bránkó ur t. hitelezőt, hogy követeléseiket ügyvédi irodámban folyó hó 19-ik napjának déli 12 órájáig bejelenteni sziveskedjenek, mert ellenkező esetben később bejelentendő netáni követeléseiket ügyfeleim figyelembe nem vehetnék.

Subotica, 1925. január hó 13-án

Dr. Bárdos Izsó, ügyvéd, I., Paje Kojundžičeva ul. 3

31

Friss déli-gyümölcsök:

Mazsolaszőlő ládákban

Mazsolaszőlő zsákokban

Kis koszorufüge

Kosárfüge

Volofüge

Kalifátdatolya

Malagaszőlő ládákban

Malagaszőlő csomagokban

Kaliforniai befőttek

Ananás

Valódi hollandkakao

Angol, orosz, kínai teák

Mandula

Mogyoró

Jánoskenyér

Olasz rizs

Francia szardínia

Portugál szardínia

Rák és tunhal

továbbá az összes fűszer- és csemegeárúk a legolcsóbb napiárban kaphatók

Klein Géza

fűszer-nagykereskedésében

Subotica

215

ELADÓ

Kulán Gyurics Gábor angro és detail bőrereskedése.

különösen bevezetve. Bővebbet TULAJDONOSNÁL

„ATOM“ Subotica

Samottanyag, öntőhomok és használt deszka kapható.

Irodistanó

hosszabb gyakorlattal, ki a könyvelésben járatos és az összes irodai teendők végzését vállalja, megfelelő állást keres. Megkérésüket „Komoly” jellegre a kiadóhivatalba kér. 225

Hasábos és aprított TŰZIFA

hához szállítva minden mennyiségben kapható Vujkovic J. és Tsa cégne Subotica 6866 Telefon 669.

Németországban diplomált

dipl. agr. állást keres nagyobb gazdaságban. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Keresünk azonnali belépésre nőtlen

elektrotechnikusi Postafiók 20. Vinkovci.

Mema rézárugyár és galvanizáló Intézet Subotica.

ÉPÜLETVASALÁSOK BUTORVASALÁSOK

Saját gyártmány — a legegyszerűbb és leginomabb kivitelben kaphatók Mema Subotica

DIESEL GÉPÉSZ

önálló munkaeső, komoly, szorgalmas és ami a fő, lelkiismeretes legyen, küldje ajánlatát Pfeiffer Pál és Fia moto malmának Bajmok

WEITZENFELD és TÁRSA

Alapítva: 1902. Subotica Telefon 190 sz. Táviratcím: Kenderipar. Iroda: Városi bérpalota Telop: Sontai put.

MOQUETTE-, GOBELIN- és SELYEM BUTORHUZATOK, FÜGGÖNY ÉS DRAPERIA ANYAGOK, KOKUSZ, SPÁRGA és GYAPJU FUTÓSZÖNYEGEK,

PERZSA és SMYRNA SZÖNYEGEK

NAGY VÁLASZTÉKBAN. PATENT ROLETTA RUDAK AJÁNL: LÓPOKRÓCOT, TÜZOLTÓ- és KERTI TÖMLŐKET, UJ LISZTES, GABONÁS, GYAPJU-, TOLL-, KOMLÓ- és SZALMAZSÁKOKAT, MATRAC- és ROLETTA SZÖVETEKET JUTÁBÓL és LENBŐL, MINDENMŰ HÁZIVÁSNAT, ZSINEGET, KÖTELET és HEVEDERT

PONJUAELADÁS és KÖLCSÖNZÉS

TRAFIKANT GABOR ELŐNYAJÁNLATA

Telefon 4-65. SUBOTICA Telefon 4-65

a „ZORKA“

Első Jugoszláviai Vegyipar R. T. képviselőtében Sósav, Kénsav, Accumulatorsav, Rézgálic, Vaszgálic, Glaubersó, Calcionalt Sulfat 6192

a „SHELL-COMPANY“ képviselőtében:

- „SHELL“ gépolaj
- „SHELL“ hengerolaj,
- „SHELL“ padlóolaj,
- „SHELL“ nyersolaj (motorolaj)
- „SHELL“ benzín
- „SHELL“ petroleum.

Elsőrangú technika; üzlet Novisadon keres ügyes és agilis

utazót

ki a gép- és vasútszakmában járatos, horvátul, németül és magyarul beszél. Ajánlatokat az eddigi tevékenység, referenciá és fizetési igény k megjelölésével „101 Utazó” jelre alatt SCHMOLKA hirdetőirodába Novisad, Fatoški put 2. intézendők. 163

J. N. Schulhof d. d. Osijek

Jugoszlávia legrégibb és legnagyobb fával égető mézsművek

Ajánl

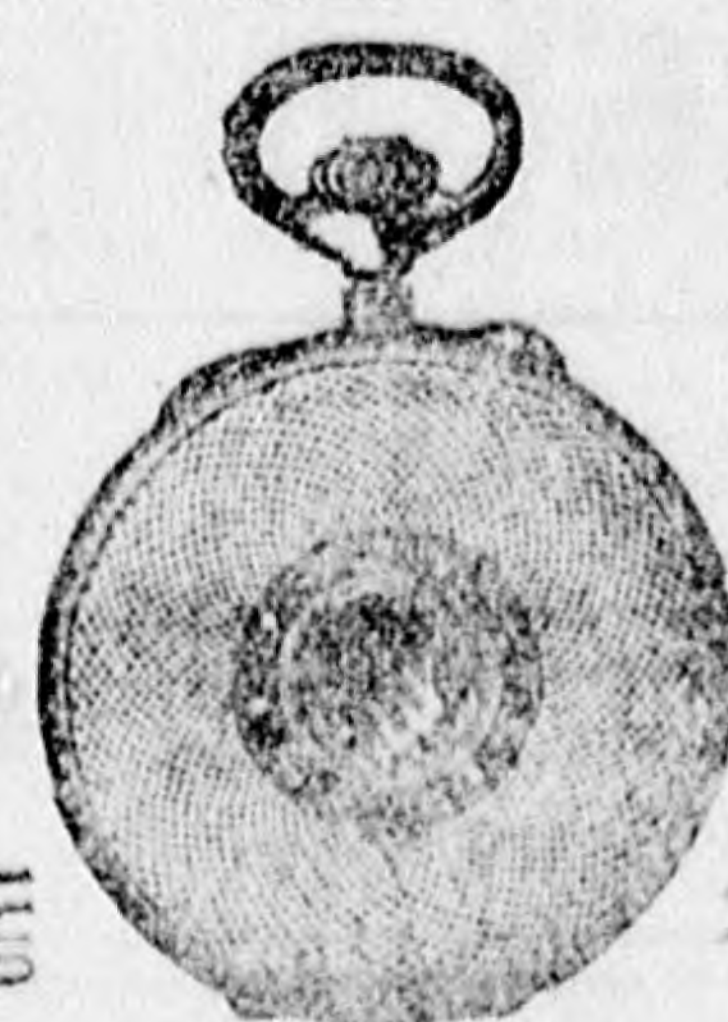
boremend-harsányi kőből égetett, elsőrendű, fehér, darabos meszet

Minden mennyiség azonnal szállítható. Kizárólagos képviselő a Vajdaság részére

Révai Adolf, Subotica

Telefon 5-31.

MIELŐTT

órát, ékszert, chinaezüst-árut evőeszközt vagy szemüveget

vevone, okvetlenül rendelje meg nagy lépes árjegyzékemet!

Seidling Pál órák, ékszerész és látszerész NOVISAD Kr. Petra ulica 28.

KORZÓ MOZI * LIFKA MOZI

Január 12—14 hétfő—szerda
Harry Liedtke
Mady Cristens felléptével
A nagyherceg pénzügyei

Pompás vig. áték 6 felv. Franck
Heller világhírű regényenyomán

Gaumont Film

Január 12—14 hétfő—szerda
Pompás filmjáték!
Peggi gyémántbabája

Könyvet és mosolyt fakasztó lát-
tényt az é. ci. mélységeiből 6 felv.
ZENEKARI KISÉRET,
(Amer. can. Film Subotica)

FRU-FRU

Nagy zenekari kíséret

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címszó
kétzeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din.
Előfizetési díj havonként 45 din., negyedévre 135 din.
Kérdezőkérőkhöz válaszbelvétel melléklendő.

Suche deutsche Erzieh-
rin aus gutem Hause mit
Schulkenntnissen zu drei
Mädchen zu guten Bedin-
gungen. Offerte mit Ge-
haltsansprüchen, Zeugniss-
sen und Photographie er-
beten an Bálint Jenő, N.
Kaniža. 314

150 darab nagyobb barna
doboz és nagyobb ládák
eladó olcsón. Moravia
A. D. Subotica. Aleksan-
drova ul. 13. 292

Eladó 20 HP Langen és
Wolf szivógáz magánjá-
ró motor 6 HP Máv.
cséplővel, elevátorral. —
Levelekre nem válaszol-
lok. Tavasz Zoltán és
Társ. Pačir. 263

Svetozár-Mileticsen. köz-
ponton fekvő jóforgalmu
vendéglő berendezéssel
betegség miatt eladó. Ér-
deklődni lehet Alaga An-
tal közs. aliegyzönél. 210

Eladó rekonstruálás miatt
igen jókarban levő. 21-A.
Ganz-féle hengerek. 1
drb háromméteres, 2 drb
öt méteres cilinderek, szita,
teljesen felszerelve. 1 pár
komplett, felszerelt, 42
colos malomkő. Friedrich-
malom Kovin, Bánát. 284

Eladó 7 lánca szántó Alsó-
Csikerián. Bővebbet Sztip-
icsnél. I. Senčanski put
L. kaszárnya mellett. 247

Bácska-Topolán. a vá-
rosházzal szemben, a
legszébb, a legjobb for-
zalmu vendéglő, kávéház,
étterem és új szálloda,
minden elfogadható árt
sürgösen eladó. Érdek-
lődni lehet Polvák Kele-
men tulajdonosnál. 180

P rhuzamos ut elején
nagy emeletes ház
nagy telekkel, május
elején elfoglalható,
jutni osan
eladó
Cím a kiadóban

VÉTEL-ELADÁS

12 HP szivógázmotor. 38-
as köjártat, körfűrész, hal-
tázó, potom áron eladó.
Uivárv. Temerin. 241

Csinos és jókarban levő
fűszer-, rőfősüzetberende-
zés kevés fűszer-, rőfős-
és rövidáruval eladó.
(Halmi és Cseke-féle
St.-Moravica). Bővebbet
Tomek Pacsir. a vasút
mellett. 267

Vételadásnál is olcsóbban!
Női felöltők, férfi-öltö-
nyök, raglánok és összes
télruhák minden elfogad-
ható ártban lesznek kiáru-
sítva Eisler Izsónál. barát-
ok temploma során. 206

KÉRJEN**Idol****DEDY****CIPŐKRÉMET!**

GYÁRJA:

Prva Jugoslavska Kemična Fabrika D. D.

NOVISAD.

BOB HERCEG

OPERETT 3 FELVONÁSBAN

Legközelebb
előadásra kerül a „Typograph S. C.“ kulturszak-
osztályának rendezésében a Városi Színházban.

Főszereplők

RACZKO ILUSKA, PLESZKOVITS SZILARDKA,
MAYER BÉLA ÉS JESZENSZKY ERNŐ

AZONNALRA KIADÓK:

1. Az Aleksandrova utcán irodának, vagy üzletnek
alkalmas nyílt helyiség.

2. Modern kétszobás lakás előszobával, fürdőszobával
vívezetékekkel.

3. Egy 30 méteres szaraz szuterén helyiség mellék-
helyiségekkel. R. kft-nak, évárnak alkalmas. Bő-
vebbet „PROGRES“ Aleksandrova ulica 9. szám

LIFKA BIOSKOP

15-től 18-ig, csütörtöktől—vasárnapig
Irodalmi meglepetés! Herceg Ferenc illusztrált író
Magdalena kettős élete c. regényének filmváltozata

Az arany burju

filmjáték 6 felvonásban
Főszereplő Henny Poitea

Komplett ó-német ebédlő,
háló- és konyhaberende-
zéssel sürgösen olcsón el-
adó. Kertész. Zmaj Jovina
ul. 5. 281

Fodrászület, vidéki, jó-
forgalmu szép berende-
zéssel, elköltözés miatt
eladó. Cím a kiadóban. 318

3 lóerős gőzlokomobil 8
létkörös eladó. Nagy
Sándor. Bács-Topola. 299

Eladó három darab Wert-
heim-szekrény. Cím a ki-
adóban. 311

Eladó alig használt ebédlő
és zongora. Megtekinthető
Gerő állatorvosnál. Sen-
tán. 319

KÜLÖNFÉLE

Butorozott szoba a beltér-
en kiadó. Brozova ul. 3
(volt Tompa u.) 306

Kétgyas butorozott szo-
ba kiadó. Ugyanott házi-
koszt kapható. Save Te-
keliie ul. 41. 315

Fiatall házaspár keres szé-
pen butorozott szobát vilá-
nyvilágítássaléslehetőleg
fürdőszoba használatl.
Ajánlatok: Adaros, Vilso-
nova 8. I. em. esetleg Tel.
4-23. kérünk. 324

Perzsa, sznyrna és minden-
fajta gyári szőnyeg szak-
szerű javítása, tisztítása.
Nagy darabokat háznál ja-
vit vidéken is. Mek a sző-
nnygyar Subotica Alekszan-
drova ul. 9. 323

Gstalter Antal névre fény-
képes igazolvány elveszett
kerem a becsületes meg-
találóját a kiadóban leadni.

Sombori fiatalembernek
ki kölcsönözne tanulmány
céllából 7000 dinárt —
néhány ingóság, erkölcsi
garancia és 10.000 dinár
ellenében. — Ajánlatokat
6 hónapra jelige alatt
Sombor. Postrestante. 304

Gummibélyegzőt bármil-
lyen nyelven készít Mol-
nár József Subotica, Fran-
kopanska ulica 25. Meg-
rendeléseket a Bácsme-
gyei Napló kiadóhivatala
is elfogad.

ELSŐ**IRODAMUNKAERŐ**

ki a német és horvát levelezésben
perfekt, jelentékeny technikai üzlet
részére Novisadon keresetlik.
Ajánlatok, referenciák és fizetési igé-
nyek megjelölésével „Tartós állás“
jelige alatt SCHMOLKA hirdetőirodába
Novisad, Futoški put 2. intézendők. 162

Alkalmi vétel!

Velikibečkerek központjában rekvirálástól mentes
négy szobás, kellő mellékkeliségekkel, rendelkező,
legmodernebbül épült több új ház eladó.
Bega hirdető és közvetítő Velikibečkerek, a főpos-
tával szemben. 51

VADÁSZOK

vadászfegyver, lőszer és felszerelési szükségletüket
legolcsóbban

V. BATA SIN

cég SUBOTICA Kralja Aleksandrova ulica 7 szám
vadászati cikkek nagykereskedésében szerezhetik be
Az ország legjobban felszerelt vadászati szaküzlete
Óriási raktár! Óriási választék!

Janssen Fils & Co. Lüttich
Anciens Etablissement Pieper Lüttich
Fabrique Nationale Lüttich
I. P. Sauer Suhl
M. Ogris Ferlach
gy rimányu fegyverekben.
Raktáron minden kaliberben.

Óriási raktár: Vadászöltényekben, hüvelyekben,
s mindenféle felszerelési cikkekben.

Nagyban. Kicsinyben. Árjegyzék ingyen
Vilanyerőre berendezett modern puskaműves
műhely elsőrangú külföldi fegyvermester veze-
tése alatt. — Elvállalok fegyverjavítást, felújítást,
brunirozást stb., stb. teljes jótállás mellett.

LEVELEZÉS

Regényes álmaim lovgaja
ki akar lenni? Leveleket
»Mirus« jeligére kiadóba. 305

Harminc éves, önálló izr.
kereskedő benősülne jobb
esaládba. Ismeretség hiá-
nyában ez uton kér. fel-
tétlen diszkréción biztosí-
tása mellett szives meg-
keresést e lap kiadóhiva-
talába »Szerény« jeligére. 297

FÜLBEVALÓK

14 karátos aranyból 50.—
dinártól, cigarettatárcák és
ridiklők művészi kivitelben
valódi ezüst és alpakából
SOK LÁJOS
óras- és ékszerésznél
Subotica, Pudić va ulica 4.

FOGLALKOZÁS

Német kisasszonyt zon-
zoratudással keresek. —
Cím a kiadóban. 298

Ügves kiszolgálónő vagy
férfi a rövidáru szakmá-
ban kerestetik. Szerbül
tudók előnyben. Szakis-
meret feltétlen szükséges.
Cím a kiadóban. 10078

Szanatóriumba sebészeti
ápolónő sürgösen keres-
tetik. szerb nyelvismeret-
tel. Műtősök előnyben. —
Ajánlatok: Szanatorium
Vardar. Skoplje. 303

Perfekt horvát-szerb,
magyar, német volt álla-
mi tisztviselő irodai vagy
más bizalmi állást keres.
Címeket »Perfekt 33« je-
ligére a kiadóba kér. 273

Varrónők, kik már hosz-
szabb ideig varrodában
dolgoztak felvételek
Beck Jenő kötöttáru ké-
szítőnél. Gőzfürdő mellett. 308

Szabásznő elsőrangú mun-
kaerő blous szabáshoz
kerestetik. Bemutatkozás
d. u. 2—3 óra között Beck
Jenő kötöttáru készítőnél.
Gőzfürdő mellett. 312

Hat új Milkó könyv

Most jelent meg! Most jelent meg!

Firenzei eset és egyéb elbeszélések
A miniszter barátja (Mosolygó történetek)
Spekuláné és társai (Egy kötet vidámság)
Asszonyok (Novellák és egek)
Irók és könyvek (elbeszélések és tárcák)
Baedeker írásaiból (Novellisztikus dolgok)

EGY-EGY KÖTET ÁRA 60 DINÁR

Megrendelhető a szerzőnél Subotica Zrinjski trg 28.

Köső és darált köső

vagon- és kisebb tételekben kapható. Gyors és
pontos kiszolgálás.

Gausz János sómalma, Novisad

Futoški put 66. Telefon 534. 9890

ELADÓ

1 drb prés teljesen felszerelve
vágóasztalokkal, strangfale és
bibersvanc gyártáshoz és hozzá
szárító keretek 20.000 drb.
600-700.000 drb I. oszt. biber-
svanc cserép szintén ELADÓ.

SAVIN és RELJIN

gőztéglagyár

PAŠIČEVO, VOJVODINA

Raktáron: keramittéglek és lapok, fajence-
lapok és mindennemű gipszárú

Uj! Betongipsz padlóburkolat! ÁRPÁDFY JENŐ PAJE DOBANOVAČKOG